

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti vrst do Din 2, do 100 vrst do Din 2.50, od 100 do 300 vrst do Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Vedno večja napetost zaradi pomorskih incidentov:

Španija — kamen preizkušnje za Evropo

Po mnenju londonskih krogov je položaj izredno resen — Angleška vlada je izdala dalekosežne ukrepe, da zaščiti svobodo morske plovbe v španskih vodah — Odločno svarilo generalu Francu — Začudenje nad postopanjem Italije

London, 5. januarja. r. Dogodki v zvezi s Španijo tako okupirali pozornost angleške politične javnosti, da so potisnili v ozadje celo italijansko-angleški sporazum o Sredozem. morju. Zadovoljstvo zaradi sklenitve tega sporazuma je zelo skaljeno zaradi vesti, da je na sam dan podpisa tega sporazuma Italija poslala v Španijo 4000 prostovoljcev, ki so se izrekli v Cadixu, glavni luki generala Franca. Četudi je vprašanje prostovoljcev, ki jih posamezne države pošiljajo v Španijo docela neodvisno od italijansko-angleškega sporazuma, so v londonskih krogih vendarle z vsjo gotovostjo računali s tem, da bo odslej Italija v španskih zadevah malo bolj rezervirana in previdna ter da ne bo očitno nastopala proti stremljenjem Anglije in Francije, ki želita doseči resnično nevtralizacijo španskih dogodkov. V Londonu so slej ko prej prepričani, da predstavlja Španija sedaj kamen preizkušnje za mir v Evropi, zlasti pa na Sredozemskem morju. V Londonu prevladuje prepričanje, da so najnovejši incidenti z napadi na tuje ladje položaj izredno poostriili. Listi pišejo, da se v španskih vodah dejansko že izvaja vojna z represalijami, vojna, čije posledice se za enkrat še ne dajo predvideti. Večina londonskih tistov izredno ostro napada Nemčijo, ki jo dolže, da je glavni krivec te poostre napetosti ter da hoče izvesti novo evropsko vojno.

tracijo angleških vojnih ladij od začetka španske državljanske vojne do danes.

Istočasno je angleška vlada poslala generalu Francu nov in nenavaden oster protest zaradi kršitve svobode morske plovbe. Angleški torpedni rušilec je po nalogu vlade večeraj popoldne odplul v luko Cadix in tam sporečil pomorskim oblastem generala Franca, da bodo odslej angleške vojne ladje na vsako ustavljanje angleških trgovskih ladij odgovorile z represalijami.

Zunanji minister Eden se je danes predčasno vrnil v London, da skupno z ostalimi člani vlade prouči položaj v Španiji in da vlada izda nadaljnje ukrepe. Angleška admiraliteta je že sestavila vse potrebne ukrepe, ki bodo izvršeni, ako bi se pokazala potreba. Listi poročajo, da je Anglija trdno odločena zaščiti svobodo morske plovbe ter da bodo vojne ladje dobile nalog, naj vrše v španskih vodah strogo kontrolo in vsaki napadeni ladji priskočijo na pomoč.

Angleški vojni minister v Parizu

Pariz, 5. januarja. z. Sinoči je prispel semkaj angleški vojni minister Duff Cooper. Čeravno zatrjuje, da je njegovo bivanje v Parizu docela zasebnega značaja, se je izvedelo, da bo imel sestanek s francoskim ministrom za narodno obrambo Da laiderom, s katerim bosta proučila vsa mednarodna vprašanja, kolikor se tičejo morebitne skupne akcije Francije in Anglije. V diplomatskih krogih spravljajo to v zvezo z dogodki v Španiji.

ras ter Planjo. Nacionalističnim četam se je posrečilo, da so se na več točkah približale republikanskim položajem. Republikanske čete so se umaknile s številnih položajev, ki jih je poveljstvo republikancev že v naprej določilo. Od tam se sedaj odločno in trdo branijo pred nadaljnjim prodiranjem nacionalistov.

Madrid, 5. januarja. AA. Havas: Radijska postaja madridske vlade je objavila danes, da so republikanske čete z največjim navdušenjem zopet zavzele tri nove vasi pred Madridom in poglajale sovražnika v beg. Zapleto so okoli 120 pušk, 4 strojnice in mnogo orožja in 15 kamionov municije.

Berlin, 5. januarja. AA. Havas: Vest radijske postaje v Teuanu, češ da je križarka »Graf von Spret« pustila parnik »Aragone« in jočna. Parnik bi bil vrnil šele tedaj, če bi vrnil potnika s parnika »Palos«. Besedilo te vesti bi moralo biti naslednje: Križarka »Graf von Spret« ni mogla še dalje spremljati parnika »Aragone« in mu je zato zapovedala, da se mora zadržati v kakšni nacionalistični luki. Križarka je nato nadaljevala s svojim križarjenjem sama.

Madrid, 5. jan. AA. Havas: Mestna ob-

čina je snoči ob 20.30 objavila, da je pri večeršnjem bombardiranju bilo ubitih v Madridu in Cumartinu 35 prebivalcev, okoli 200 oseb pa je bilo ranjenih.

Zaplemba imetja upornikov

Barcelona, 5. jan. AA. Havas: Poljedelski minister bo kmalu objavil zakon o tak-sah, ki jih morajo plačevati kmeti. Neki drugi zakon bo uredil zaplemba ozemlja tistih, ki so prešli na stran upornikov.

Spor za špansko poslaništvo v Stockholmu

Stockholm, 5. jan. AA. DNB: Dasi je gospa Palencia kot poslanik vlade v Valenciji že oddala akreditivna pisma, zastopnik vlade v Burgosu Piscovic ne mara iz postopja španskega poslaništva. Policija je postavila pred poslaništvom močan kordon, da bi preprečila nered, gospa Palencia pa se je naselila v nekem hotelu.

Čuden odgovor Italije: 4000 prostovoljcev v Španijo Razočaranje v londonskih krogih

London, 5. januarja. AA. Havas: Vest, da se je v Cadixu izkrcalo 4000 italijanskih prostovoljcev je izzvala zelo neugoden vtis v Londonu. Diplomatski krogi pravijo, da je ta vest popolnoma točna vkljub demantirani iz Rima. Zanesljivi podatki o tem transportu so namreč prišli iz Gibraltarja. Angleški krogi pravijo, da je to zelo čuden odgovor na noto Francije in Anglije. Še bolj čudno pa je, da se je to zgodilo ravno v trenutku, ko je bil podpis-

san sporazum med Italijo in Anglijo. V Londonu so zato zelo skeptični in samo pričakujejo, kaj neki bo odgovoril Mussolini.

Rim, 5. jan. AA. DNB: Dobro poučeni krogi izjavljajo, da italijanska vlada še ni sestavila svojega odgovora Franciji in Angliji glede dobrovoljcev v Španiji. Govorijo se, da Italija o Španiji ne misli spre-meniti svojega dosedanjega stališča.

Policijski atašeji Male antante Novost v diplomatski službi držav Male antante

Bukarešta, 5. jan. r. List »Capital« poroča, da bodo v prestolnicah držav Male antante v kratkem postavljeni posebni policijski atašeji, ki bodo sodelovali z vrhovno policijsko oblastjo dotične države. V svrhu izboljšanja medsebojne policijske službe bodo pri glavnih policijskih uradah ustanovljeni tako zvali tehnični svetniki. V prestolnicah držav Male antante bodo ti tehnični svetniki sodelovali z dotičnimi vladam. S strani Rumunije bosta poslana

v Beograd in Prago dva odlična in izkušena policijska uradnika, prav tako pa bosta tudi Jugoslavija in Češkoslovaška imenovali svoje policijske delegate. Policijski delegati bodo imeli naslov poslan-skega svetnika in bodo dodeljeni poslaništvom alično, kakor so dodeljeni vojni in novinski atašeji. Njihovo poslovanje bo urejeno na silčen način. Njihova glavna naloga bo izvajanje medsebojne pravne pomoči v vseh policijskih zadevah.

Velika stavka v Ameriki Mezdni spor v avtomobilski industriji

New York, 5. januarja. d. V tvornicah avtomobilske družbe General Motors je izbruhnila delna stavka, za katero obstoja nevarnost, da se ne bo razširila samo v vseh napravah te tvrdke, temveč na celotno ameriško avtomobilsko industrijo, v kateri je zaposlenih približno milijon ljudi. Stavka v tvornicah General Motors okoli 40.000 delavcev, ki so zasedli več tvorniških poskopi. Stavkujoči zahtevajo enake plače v vsej ameriški industriji, ki naj bi se zagotovile s podpisom kolektivne pogodbe, kakor tudi uvedbo 30-urnega dela na teden. Generalni direktor tvornice je izjavil, da bo odredil zatvoritev vseh tvornic, v katerih je zapo-

slenih 210.000 delavcev, če stavkujoči do jutri ne bodo izpraznili zasedenih poskopi.

Detroit, 5. januarja. AA. Stefani: Gu-verner Michigana se je ponudil za posrednika v sporu med General Motors in delavci, ki stavkajo.

New York, 5. jan. AA. Reuter: Pred vho-di tovarne »General Motors« v Clevelandu je prišlo do spopadov med policijo in stavkujočimi. Lažje so bili ranjeni en re-dar in dva stavkujoča. Začela so se že pogajanja, da bi se stavka končala. Stavka 40.000 delavcev.

Protikomunistična akcija v Rusiji

Riga, 5. jan. AA. Stefani: List »Nostra Via« objavlja članek iz sovjetske Rusije, v katerem se piše, da je po vsej Rusiji razširjena močna protikomunistična propaganda. Vlada je že izdala najostrejša odredbe, da bi to gibanje zadušila. V zvezi s tem je prepovedala vse delavske in kmečke shode in ojačila oddelke GPU. List tudi piše, da se množe dezertacije iz rdeče vojske in da se vojniki pridružujejo protikomunistični akciji.

Politična tišina v Franciji

Pariz, 5. januarja. AA. Kakor vse kaže, bo sedaj v Franciji nastopila kratka politična tišina. Ministrski predsednik Leon Blum se odpravil na 15dnevni dopust, ki ga bo prebil v Saint Rafaelu v južni Franciji. Blum je že izrazil željo, da bi za njegove odsotnosti ne prišlo do nobenih važnejših uradnih pobud in manifestacij.

Ne bo sprememb v rumunski vladi

Bukarešta, 5. jan. AA. Rador: Vesti o kakih krizih rumunske vlade so popolnoma brez podlage in so netočne.

Večni popotnik

Mexico, 5. jan. AA. Havas: Po zaupnih vestih bo Leo Trocki prišel v Tampico okoli 15. t. m.

Angleški notranji minister v Parizu

Pariz, 5. januarja. AA. Angleški notranji minister sir John Simon je prispel v petek v Pariz, kjer bo ostal do 6. januarja.

Našim naročnikom in prijateljem pravoslavne vere želimo: Čestit Božič!

Politični obzornik

Kakšno ne sme biti katoličanstvo

Dr. Vladimir Cicak, ki ureja tudi zna-ni protizidovski tednik »Mlado Hrvatsko«, je priobčil v božični številki klerikalne re-vije »Nedelja« zanimiv članek, ki mu je dal značilen naslov »Otročji katolicizem« in ga opremil z nič manj značilnimi podna-slovi »Kakšno ne sme biti naše katoličan-stvo? — Oni, ki nas kompromitirajo. — Delanja, a ne samo besede!«

Pisec izvaja dobesedno: »Prošli so časi, ko se je v neumnosti smatralo vsako kritizira-nje gospodov katolikov za napad na vero in cerkev. To danes ne užiga več. Takšnemu pojmovanju se danes smeje vsak le kolik-kaj resen človek! Danes se kritizira vse. Ne pomenja kritizirati cerkev, ako se upravičeno kritizira cerkev človek, zlasti pa ne katolik-posvetnjak ki ima katolici-zem samo na jeziku, v delih svojih pa je najbrezobzirnejši kapitalist! Dobro je ne-davno tega proglasil angleški škof Pella po-let cerkve in dolge procesije za »otročji katolicizem«, ki mu je treba napraviti kon-ec. Dolžnost katolikov je sicer, da hodijo v hiše božje in s tem na zunaj manifestirajo svojo vero v Boga pravičnosti in ljubezni, poleg tega pa je dolžnost vsakega katolika še, da s svojim praktičnim delom v dnevnem življenju izvaja Kristov nauk pravičnosti in ljubezni. To zadnje pogrešamo pri tako-zvanih višjih katoliških krogih! Ti so dajali ton novodobnemu katoličanstvu, ki je zato postal — kakor je pravilno poudarjal kato-liški škof Pella — »infantilen«, otročji, to-rej nezrel, ker mu manjka vsebine.« — Ta sodba je ostra, ali točna, kar mora priznati vsak objektivno misleč človek, ki kolik-kaj pozna novodobno katoličanstvo, po-membnejša tem bolj, ker prihaja izpod pe-ra moža, ki je sam — katolik klerikalne miselnosti.

Najzanimivejše in najnapačilnejše pa je to, kar je dr. Cicak napisal o — Španiji. Bojimo se, da bo gosposke okrog »Slovenca« zadela kap, ko prečitajo ta odstavček Cicakovega članka. Čujmo: »Evo Španske! Vera in narodnost nista gotovo v nobeni drugi evropski državi prišli do take istovetnosti, kakor v tej katoliški zemlji. Mističizem in fanatizem, ki sta ustvarila španski duh, ki je tekom stoletij pozabil, da bistvo katoličan-stva niso polne cerkve in dolge, sijajne procesije, marveč izvajanje Kristovih nauk pravičnosti in ljubezni in prvi vrsti onih bo-gatih napram siromašnim. Katolicizem forme je dal Španiji samo nagon za ceremo-nije, a katolicizem brez vsebine del odgo-vornosti, četudi morda manjši, za vse ono, kar se danes dogaja v tej nesrečni državi!« — Pr ne samo krvavih dogodkov v Španiji je pri novodobni »infantini katolicizmu«, marveč vseh nesreč vobče, dr. Cicak namreč zatrjuje: »Ako bi ne bilo infantilnega kato-lizma, bi bile izostale socialne revolucije!... Na katoliških poslodavcih v vseh na-rodih in v vseh državah leži danes največji del krivde in največji del odgovornosti za vse ono zlo, ki se danes dogaja na svetu! To velja za vse stanove, vse službe in za vse poklice brez izjeme!«

Kadovedni smo, če bo sedaj »Slovenec« svojega človeka dr. Cicaka prav tako pro-glasil za levčarja, komunisto in boljševika, kakor je nas, ker smo se držili imeti o kr-vavih dogodkih v Španiji drugačno mnenje, kakor on.

O političnem položaju

»Obzore« objavlja izvleček iz dopisa, ki ga je priobčilo »Kölnische Zeitung« iz Beogra-da o političnem položaju v naši državi s po-sebnim ozirom na hrvatsko vprašanje. »Ob-zore« piše: Dopisnik priobčuje v nevezani obliki svoj razgovor z dr. Mačkom, ki je med drugim poudarjal, da on misli, da se obstoja možnost, da se Hrvati pridobe za državo. Dalje dopisnik omenja znani govor predsednika Narodne skupščine Ciriča ob priliki otvoritve nove Narodne skupščine v katerem je pozval Hrvate, naj pridejo v Beograd in se udeležujejo parlamentarnega dela. Razpravljajoč o izidu občinskih volit-ve, ugotavlja korespondent, da ima sedaj dr. Stojadinović večino ne samo v skupščini marveč tudi v senatu. S tem, pravi, je odvrnjena pot za rešitev hrvatske vpraša-nja, ter naglašja, da dr. Maček ni ekstremist, a dr. Stojadinović da ni nazadnjak. Oba vesta, kaj hočeta, oba želita rešitev hrvatskega vprašanja. Končno še dopisnik navaja splošno govorico, da bodo verjetno meseca maja ali junija t. l. nove skupščinske volit-ve.

Združitev dveh nacionalnih listov

Iz Splita poročajo, da se bo šibeniška »Tribuna« združila s »Tribunom«, ki izhaja v Dubrovniku, v eno skupno glasilo vseh ju-goslovensko mislečih krogov v Dalmaciji. Novi list bo izhajal pod starim imenom najbrž še nadalje v Šibeniku, ni pa izklju-čeno, da se eventualno preseli v Split. Zeli-mo nevtralnemu borcu za jugoslovensko idejo najlepšega uspeha!

INOZEMSKA BORZE

Curih, 5. januarja. Beograd 10, Pariz 20.32, London 21.3675, New York 435.125, Bruselj 73.525, Milan 22.925, Amsterdam 258.35, Ber-lin 175.05, Dunaj 78.75—81.25, Praga 15.24, Varšava 82.25, Bukarešta 8.25.

Vojna napoved Nemčiji?

Danes popoldne bodo Španci začeli obstreljevati nemške vojne ladje v španskih vodah

Madrid, 5. januarja. r. Madridska vlada je večeraj obvestila vse tr-govske in vojne ladje, ki se mude v španskih vodah, da bodo danes med 15.30 in 16.30 oddali dalekometni topovi na severozapadni španski obali prve salve proti nemški križarki »Königsberg«, v znak pričetka sovražnosti z nem-skimi vojnimi ladjami, če bodo še nadalje skušale ovirati svobodni promet v španskih vodah in zaustavljati španske trgovske ladje. Nemška križarka »Königsberg« križari vzdolž severozapadne španske obale in tu zaustavlja španske ladje. Baskijska in madridska vlada sta odločeni upreti se temu po-četju in pričeti vojno z Nemčijo. V tem smislu tolmačijo tudi to grozno kot odkrito vojno napoved Nemčiji.

„Španija ni kolonija!“

Oster govor španskega zunanjega ministra — Španija se bo branila proti vsakomur

Valencia, 5. jan. br. Zunanji minister Del Vayo je po večeršnjem seji vlade, na kateri so razpravljali o položaju v zvezi z napadi nemških vojnih ladij govoril na velikem protestnem zborovanju. V svojem go-voru je omenil napade nemških vojnih la-dij na španske ladje in izjavil, da je vlada trdno odločena upreti se temu postopanju Nemčije, ki pomeni več kakor samo vmeša-vanje v španske notranje zadeve. To, kar dela Nemčija zadrje dni, je vojna brez voj-ne napovedi. Španija je bila vedno zvesta članica Društva narodov in tudi sedaj čvr-sto veruje v njegovo pravičnost. Zato ne dvomi, da bo Društvo narodov obsodilo po-stopanje Nemčije in dalo španski zakoniti vladi in vsemu španskemu narodu vsaj mo-ralno zadoščenje. Španska vlada pa se ne bo omejlja zgolj na proteste, marveč bo po-stopala po načelu »zob za zob«. Španski na-rod in španska vlada se v ničemer nista pregrešila zoper Nemčijo, niti se kakorkoli dotaknila njenih pravic in interesov. Če je španska vlada zaplenila orožje in municij-

jo, ki so jo skušali po tihotapski poti spravi-ti v roke generala Franca, je s tem vršila samo svojo najnujnejšo pravico in dolž-nost. Država in narod, ki sta so pet polnih mesecev s tolikim uspehom borila za svojo svobodo in proti upornikom, nahujkanim od sovražnikov španskega naroda, ne bosta nikdar dopustila, da bi s Španijo postopali kakor s kako afriško kolonijo. Vlada je za-radi tega izdala najstrožji nalog, da se z vsemi razpoložljivimi sredstvi nastopi proti vsakomur, ki bi v bodoče zagrešil napad na špansko suverenost na morju.

Valencijska vlada je glede na t. l. ro nem-ske križarke »Königsberg«, zlasti glede na zahtevo o izročitvi ostanka tovora ladje »Palos« in španskega državljana, ki se je vozil s to ladjo, izdala komunikate, po kate-rem je odločena, da ne bo več trpela nasi-lja tujih vojnihi ladij. Poročilo pravi na koncu, da se izraža nemški admiral v svoji zahtevi, kakor da bi občeval s kakšno prek-morsko kolonijo.

Krvave borbe za Madrid

Bitka pred Madridom še vedno neodločena

Madrid, 5. januarja. AA. Havas: Uradno poročilo pravi med drugim: Včeraj so re-publikanske čete zavzele na Guadalfajari Ma-tiglio Villa Nueva in Benares de Castejon

in strateško važne točke, ki so v bližini teh vasi.

Na madridski fronti je bila večeraj ves dan huda bitka na odesku Porthigo in Las Co-

Propaganda za ljubljansko bolnico

Potrebno je bilo, da so se zavzeli za zidanje bolnice zastopniki naše javnosti

Ljubljana, 5. januarja. Zadnje čase se je začela po zaslugi propagandnega oddelka »Akcije za razširitev ljubljanske bolnice« velkopotezna propaganda za zidanje nove klinične bolnice kot osrednjega zdravstvenega zavoda za Slovenijo. To je velik napredek v primeri s tem, da pred leti in še celo nedavno ni upal, ali kakor da bi ne smel, govoriti nihče o potrebi nove bolnice v Ljubljani. Razmere, ki vladajo v ljubljanski bolnici, niso mogle ostati več dolgo skrivne. Četudi bi jih skrivali še tako »spretno«. Vsa javnost pozdravlja glasove o potrebi zidanja nove bolnice v Ljubljani kakor se je prejšnje čase čudila, da že tedaj ni nihče dovolj glasno zahteval, kar nam pripada po vseh človeških pravicah.

Posebno nas veseli, da so zavzeli v razpravi o naši bolnici odločno stališče naši zdravniki in da so objavljene tudi izjave oficijelnih zastopnikov naše javnosti. Zdaj menda ne bo mogoče nihče več utajiti, da je nam bolnica v resnici neobhodno potrebna, da spada med zavode, ki bi jih celo težje pogrešali kakor najvažnejše kulturne ustanove. V resnici si brez primerne bolnice ne moremo misliti tudi primerne kulturne razvoja; zdravje je pač ena največjih človeških dobrin, ker je pogoj za ustvarjanje, delo in napredek. Kjer ne vedo ceniti zdravja, ne vedo tudi ceniti človeka. Kjer niso v ospredju zdravstveni problemi, ne morejo biti tudi kulturni. To pa ni samo trditve, temveč je tudi ugotovitev, saj nimamo prav zaradi tega polne medicinske fakultete, ker nimamo popolne, moderne, klinične bolnice.

Vsa leta ko smo dan za dnem opažali kriče nedostatke stare bolnice, smo se čudili, da se ni oglasila inteligenca, ki bi se vendar morala zamisliti nad tako resnimi pojavi. Opozorjali smo, kolikor nam je bilo mogoče v dnevnem časopisu, da so razmere v stari bolnici nevedrjene ter da so v nasprotju z zdravstvenimi predpisi in zahtevami za bolnice. To je bila novinarska dolžnost in storili smo vse, kar smo mogli. Končno se je vendar organizirala akcija, ki to vodi naša inteligenca ter akademiki in ki so v njej zastopani zastopniki javnosti. Menda javnost se ni pozdravila tako navdušeno nobene akcije kakor to. Pozdravila jo je pa, ker je takoj sprevidela, da ne gre za stvar gorgio in politične račune, temveč za pravi življenjski potrebo naše pokrajine. Če bi se takšna akcija ne organizirala, bi ljudstvo najbrž iskalo izraza svojih zahtev v drugačni obliki in morda bi kdo to izrazil za politično propagando. Takšne primere pri nas predobro poznamo. Politični računi se pa seveda ne zaključujejo s pridobitvijo, ki jo nam politiki tako radi ljubljajo, dokler sejejo. Setev vselej obeta mnogo več kakor daje žetev. Zanjemo navadno razočaranje. Dokler se pa inteligenca ni začela zavzemati javno za novo bolnico, zlasti zdravniki, ki lahko opazujejo nedostatke

v stari bolnici še bolj kritično s strokovnega stališča, ko nam lahko očitali, da se ženemo za svedo brez potrebe ter da trošimo samo fraze. Najbrž je marsikomu dovolj odprla oči brošura o naši bolnici, ki so jo izdali naši akademiki. V tej brošuri govorijo samo dejstva brez fraz in sentimentalnosti. Če je v nji obojda razmer, jih obojajo samo stvarne ugotovitve, se obojajo razmere same.

Propaganda za zidanje nove bolnice, osrednjega zdravstvenega zavoda Slovenije, je pa kljub vsemu potrebna, čeprav so izloštne razmere v sedanji bolnici dovolj znane. Potrebno je bilo, da so naglasili potrebo po zidanju bolnice zastopniki naše javnosti, da tako oficijelno tolačijo soglasno zahtevo našega ljudstva in inteligence po najvažnejšem zdravstvenem zavodu. Potrebno je bilo, da so se oglašili zdravniki, da se sliši tudi glas strokovnjakov, ki pač najbolje vedo, ali nam je bolnica potrebna ali ne. Propaganda je pa potrebna predvsem zato da glas zahtev vsega našega naroda prodre čim dalje ter da čim odločnejše terja, česar ne moremo več dolgo čakati. Nova bolnica nam je nujno, neobhodno potrebna. Zahteva po nji je prvenstvena. Nova bolnica, kakršno si zamišljamo in potrebujemo, ne sme in ne more biti več »godba hodočnosti«. Nova bolnica ni potrebna le zaradi ljubljane; neprestano je treba naglašati, da gre za potrebo vse pokrajine. Naglašati moramo — kar bi moralo biti vsakomur očitno —, da so se po prevaru spremenile naše pokrajine tako, da javne zdravstvene ter socialne ustanove, ki imajo še nekdanji delčni značaj in ki so tudi sicer zastarele, ne ustrezajo sedanjim razmeram in ne času. Pri tem je treba tudi upoštevati, da se je Ljubljana sicer širila zadnji desetletji kot mesto samo na sebi in po številu prebivalcev, da se pa niso srazmerno s tem množile in širile njene ustanove socialnega značaja. Tudi splošna bolnica ima socialni značaj, to se pravi, da bi morala ustrezati socialni ter splošni strukturi pokrajine, ki ji je namenjena. Prej je pa ta bolnica bila namenjena le deželici, do čim bi naj zdaj prevzemala vlogo osrednjega zdravstvenega zavoda Slovenije. Toda ne gre le za formalno ugotavljanje, da sedanja bolnica ne more ustrezati svojemu namenu, temveč za ugotovitev samo na sebi, da zdaj stara bolnica v resnici ne ustreza in da je to veliko socialno zlo. Zlo, ki ga trpi ljudstvo, zlo ki lahko rodi usodne posledice. In opozoriti na to primarno poklicane je naloga plemenite propagande v teh dneh.

Te propagande nam ni treba upravičevati. Upravičuje se sama in upravičuje jo javnost. Kajti vse besede, ki jih te dni zastavljajo zastopniki naše javnosti in inteligenca za novo bolnico, hkrati tolačijo zahtevo in voljo vseh onih, ki tudi čutijo, ne samo da se zavedajo, kako silno nam je potrebna primerna bolnica.

Prvi obsojenec v novem letu

Sodba, izrečena po 4 dneh preiskave in 4 dneh razprave

Ljubljana, 5. januarja. Prvo obsodbo v novem letu je izrekel včeraj sodnik — poedinec g. Fran Gorečan nad Matijo V.

Matija je že 50 let star. Po poklicu je trgoveški pomočnik, po naravi pa je zelo ne-čestit človek. S sodnijo je imel doslej že večkrat opravka zaradi svojih abnormalnih nagnjenj. To pot je bil šestič na zatočni klopji zaradi deliktov zoper javno moralo. Trije sodniki so pričali proti njemu. Matija je priznal skoraj vse a pripombo, da ima čisto vest in da se ne čuti krivega. Obtožnica mu je pa tudi še očitala tatvino listnice, ki je izginila g. Rudolfa Činklju iz Kočevja, med tem ko je kupoval pri železniški blagajni voznik listek. Glede te tatvine je Matija vse tajil, čeprav so našli v njegovem kovčku doma neke listine, ki so bile v izgubljeni listnici.

V preiskovalnem zaporu je Matija sedel od srede avgusta. Imel je torej priložnosti dovolj za sestavo posebnega »pismenega zagovora«, katerega je izročil svojemu branilcu. Matijev zagovor obsega več na drobno popisanih listov in je po vsebini njegova izpoved. V zagovoru je Matija podrobno popisal svoje mladostne zabode in svojo prvo kazen. Zaradi nekega gnusnega dejanja je bil obsojen tedaj na 9 mesecev ječe. Predsedel je skupaj okoli 2 leti strogega zavora zaradi svojih spolnih zabod. Na dveh straneh zagovora je obradunal s pravom, češ da je kriv, ker zahteva kazen za dejanja, ki po njegovi vesti niso zločin. Na dveh straneh zagovora je pa obradunal s psihijatri, češ da šablonsko izreka svoje mnenje o njegovi abnormalnosti in mu delajo s tem veliko krivico. Po vsem, kar je Matija zapisal, je sklepali, da je prečital že mnogo pravnih in zdravniških knjig in da je njegovo trdno prepričanje, da je nedolžen in da je po krivici prestal vse kazni, kajti ni sam kriv, ako je tako ustvarjen, da ga privlačijo mošči in ne ženski spol.

Prav pretresljivo je popisal v zagovoru svoja kazensko življenje. Ženo je idealno ljubil, upal je, da se bo spremenila v zakonu, žena ga pa ni marala. Po nekaj letih zakona se je ločil. Skrbeti mora za tri otroke. Zagovor je obtoženec zaključil s patetičnimi besedami: »Godi se mi krivica, ker me policija in sodnija preganjata zaradi nekega dejanja, o katerem se ne ve, je-li strast, bolezen, hudodelstvo ali ideal.«

Po zaslišanju vseh prič, ki so izpovedale vse zelo obremenjevalno, je sodnik prečital mnenje psihijatra, ki je izjavil, da gre pri obtožencu za bolezen. Tudi duševno ni polnovreden in v splošnem ne dočela odgovoren za svoja nemoralna dejanja. Na podlagi te izjave je državni tožilec dr. Leo Pompe izpremenil kvalifikacijo dejanja iz zločina v prestopok. Zaradi tatvine je pa sodišče smatralo Matijo za odgovornega. Obsojen je bil na 6 mesece strogega zavora in na 1800 Din denarne kazni, oziroma na nadaljne 30 dni zavora v primeru neiz-

Prejedala sta knjige in ugotovila, da so nekateri sploh zmanjkali, v nekaterih so pa bile iztrgane strani. S pomočjo izvedence sta od postavke do postavke v knjigah ugotovila vknjižbe, ki so se jima zdele lažne ali ponarejene in po katerih sta sklepala, da sta svaki in njegova žena utajila v teku let okoli 1 milijona dinarjev v njuno škodo. Državni tožilec je zaradi tega naperil proti inž. Kralju in njegovi ženi tožbo zaradi utaje in lažnega vodenja trgovskih knjig.

V svojih plesočnih sta državni tožilec in zastopnik zasebnih udeležencev bratov Scagnettijev dr. Krivko izreka obtožbo na račun skrbetvenega sodišča, češ da se to ni zadostno brigalo, kako se upravlja premoženje mladostnih Scagnettijev. Obtoženec bratov dr. Knaflič je pa dokazo-

Stanje lovišč v Sloveniji

Lovski zakupniki se premalo brigajo za svoje revirje — Samo velika lovišča so v tem pogledu na boljšem

Ljubljana, 5. januarja. V Sloveniji so, kar se tiče pravilnega negovanja koristne lovnice divjadi, na prvem mestu veleposlasti z obsežnimi lovišči. Tudi med zakupniki obsežnih lovišč je mnogo takih, ki se brigajo za negovanje lovišča, za pravilen odstrel, za krmiljenje divjadi, za pozorni, za skrbne, za namerne sledenja zadoščanja števila primerno plačanih lovskih čuvajev itd. Veliko pa je zakupnikov obsežnih lovišč, ki nimajo smisla za pravilno gojenje divjadi in imajo lovišča samo za lov v znamenju čim večjega odstrela divjadi. Marsikdo nimajo sredstev, da bi skrbel za zadostno čuvanje lovišča in ponekod lovski čuvaji sploh nimajo stalne plače. V slabem stanju so tudi nekatera manjša samostojna lovišča v katerih postreže vse, kar se zaleti v lovišče, za negovanje, krmiljenje in drugo pa se ne skrbijo nič.

Ogledamo si na kratko naša lovišča po srezih. V srezu Brezice je stanje lovišč povojno, pravilno oskrbovanje pa le na veleposlastih. Celje: Glede na dejstvo, da je prišlo lanj mnogo obsežnih lovišč na dražbo, ni zaznamovano; napredka, vsled potekajoče dobe zakupa ponekod čezreren odstrel, Črnomelj: Lovišča so v slabem stanju. Mnogim lovskim zakupnikom pa tudi gostom manjkajo primitivni pojmi o racionalnem izvajanju lova in gojitvi divjadi. To velja posebno glede smrdi. D. Lendava: Lovišča se polagoma zboljšujejo. Lovci žrtvujejo mnogo za zboljšanje lova, za krmiljenje divjadi, zahtevanje roparic. Na veleposlastih je lovsko varstvo izbornom organizirano. Gornji grad: Kljub izrednim ugodnim terenskim prikljam za razvoj gamsov in smrdi, je stanje lovišč zelo slabo. Poleg pomanjkljive skrbi za lovišča, povzročajo še posebej škodo pohajajoči psi, ki se podijo po gozdovih. Komenk: Lovišča so večinoma v dobrih rokah. Kočevje: Stanje lovišč je vobče dobro. Negovanje se pospešuje posebno v samostojnih loviščih, škodljivo divjad se je zatiralo, posebno divje svinje. Zaslodovanje teh pa je težavno in je to tudi sedaj zaradi pomanjkanja snega. Tudi obsestveno odrejeni pogoni niso imeli kaj prida uspeha. Škoda, ki jo povzročajo divje svinje na poljskih pridekih je občutna. Slov. Konjce: Nadzor nad lovišči je preslah. Kranj: Stanje lovišč je v splošnem zadovoljivo. Smoteno se goji divjadi in v velikih samostojnih loviščih, med zakupniki so le redki, ki jim gre to priznati, čeprav se vedno trudi, da bi lovišče izboljšala. Lastniki lovišč, ki ne dosegajo več površine, kakršno zahteva novi zakon o lovu za lastna lovišča, so postrežili, preden so lov izgubili, vse kar so mogli. Krško: Lovišča so vobče povoljna, smrdi se množijo. Laško: Številno smrdi in fazanov narašča. Pri zajcih je bilo opazati meljnost. V srezu se tu in tam pojavljajo leto za letom divje svinje, ki jih ni mogoče zatreti. Litija:

Tekoči filmi

Ljubljana, 5. januarja. Gigli v kinu Union! Benjamin Gigli je zdaj nedvomno najboljši tenorist na svetu in po pravici mu pravijo Carusov naslednik. Ljubljana je slišala tega slovitega pevca že v dveh zvočnih filmih »Ne pozabi me« in »Ave Marija«, toda njegov film »Ti si moja sreča«, ki teče zdaj v kinu Union, je odločno najboljši pevski film, kar smo jih kdaj slišali in videli. Vsebinsko je lep in tudi zanimiv, toda največja odlika tega filma je božanske Giglijevo petje. Tako krasno in osvajajoče ni pel Gigli še nikdar. Njegov arje iz Puccinijevih oper Tosca (»Kjo so zvezde sijale...«) in Manon Lescaut (I. in 3. dejanje), iz opere Norme, petje mnogih popularnih pesmi — človek bi ta glas poslušal neprestano. Vse čas ima človek vtis, da sedi v veleemnem opernem gledališču in ne v kinu. Ljudje, ki so že v prvih dveh dneh prihitali v Union v velikem številu, izjavljajo z navdušenjem, da tako lepega filma še ni bilo v Ljubljani. Ni torej čuda, da je bil film v Zagrebu na sporedu cele 4 tedne in tudi drugod po svetu je bil uspeh filma ogromen. Ljubljana, ki ima le pčilo odmerjen rok predvajanja posameznih filmov, bo videla ta film le 2—3 dni in je torej v interesu vseh tistih, ki nečejo, da bi prišli ob velik glasben užitek, da si Giglijeve filme čimprej ogledajo; zlasti gledališki koncertni in glasbeni krogi bi ga ne smeli zamuditi.

Premiera novega Trenkerjevega filma v Matici. Za Trenkerjeve filme je v Ljubljani vedno živahno zanimanje. Njegovi veliki planinski filmi, od zadnjih omenjamo »Uporniki« in »Izgubljenega sina« so še vsem v dobrem spominu. Najnovejši njegov film »Cesar Kalifornije«, čigar svetovna premiera je bila v Berlinu med sportno olimpijado, ni sicer izrazit alpski film, je pa izredno močna filmska umetnina, ki to ime tudi povsem zasluži. Vsebinska filma, ki je povzeta po znanem romanu »Suterjevo zlato«, je močna in napeta in vsak, ki si bo film te dni v Matici ogledal, bo zapuščal kino z neizbrisnimi vtisi.

»Zadnji pogani« v Slogi. Filmov »Bele senice« in »Poganska ljubezen« z Ramonom Novarom ni prav gotovo še nihče pozabil. Enak film, samo tehnično in vsebinsko mnogo dovršenejši vidimo te dni v kinu Slogi. Film se imenuje »Zadnji pogani« in nam v krasnih, napetih prizorih predčuje

val da gre v tem procesu samo za civilno-pravno razmerje in ne za kazensko ter je napačen zaključek, da je obtoženec kriv, ako je bilo pred tolikimi leti toliko premoženja, zdaj ga je pa mnogo manj. Obtoženec je dokazal, da ni utajil prav nobenega denarja.

Mali senat je inž. Kralja oprostil vseh točk, ki so mu očitali utajo denarja in ga je obsodilo samo zaradi tega, ker je iztrgal iz trgovskih knjig nekaj listov, kar je tudi sam priznal, na 45 dni zavora pogojno na 2 leti. Plačati mora eno dvajsetino vseh stroškov in povprečnino. Dr. Knaflič in državni tožilec sta prijavila revizijo in priziv, prvi zaradi obsodbe drugi zaradi premajhne pogojne kazni in zaradi oprostitve glede utaj.

Srednje dobro stanje lovišč. Divjad se množi. Nadloga so prosto se potepajoči psi, ki so jih lovci precej postrežili. Ljubljana: Lovišča nrežejo v prav dobrih rokah in v zadovoljivem stanju. Vremenske prilike so bile za razplod divjadi dosti usodne, izvezni mleko pomlad. Lovskih čuvajev je veliko, vendar opravljajo službo le ob prostem času, kar je zanjkarjem dobro znano. Ljutomer: Srednje dobro stanje, veliko je škodljivih ujed. Logatec: Lovišča deloma v dobrih, deloma pa tudi v slabih rokah. Redno krmiljenje divjadi pozimi le v dveh graščinskih posestvih, Maribor (desni breg): Stanje lovišč normalno, prevelik je bil odstrel divjadi v samostojnih loviščih pred uveljavljenjem novega zakona o lovu. Velika Pačina se je posvečala zatiranju škodljivih živali v nižinskih loviščih. Mariborsko lovsko društvo je izvedlo uspešno akcijo zastrupljanja podgan z zastrupljenimi jajci. Maribor (levi breg): Na Kozjaku lovišča slaba. Pretirano odstreljanje posebno na brakadah. Stanje lovišč v Slov. goricah, zlasti v okolici Sv. Lenarta povoljno. Metlika: Slaba lovišča, lov se vrši neracionalno. Murska Sobota: Škodljivci nizke, koristne divjadi se ne zadostno zatirajo. Novo mesto: Mnogo je še lovcev, ki ne poznajojo pravilnega in obzirnega lova. Prevalje: Na pogonih se odstrel razmeroma preveč sm. celo mladčev. Ptuj: Stalež fazanov in jerebice je bil prav dober. Varstvo lovišč je dobro. Pokončevanje škodljivcev se je obneslo. Radovljica: Lanska in letošnja zima sta za divjad ugodni. V nekaterih revirjih je v deževju in mrzli pomladi poginilo precej divjadi. Divje lovstvo je precej razporejeno, posebno v Bohinju. Temu je krivka brezposelnost in beda, a seve tudi lovstva strast. Ob Savi pri Blejskem mostu obstoja več let že vzgajališče srebrnih lisic in znaša stalež nad 300 komadov. Slovenjgradec: Izvezni nekaj večjih lovišč, stanje nepovoljno. Skofja Loka: Lovske razmere zelo nepovoljne. Krivi so tega slabi lovski zakupniki in silno razširjeno divje lovstvo ter dalje pomanjkanje nadzorstva. Na brakadah se strelja vse v prek ne glede na spol in starost. Po železnici se je lani odpremlilo 148 komadov smrdi; v skupni teži nad 2400 kg. Glavno klanje se vrši na brakadah. Seveda se pa po železnici odpremi le del lovske plena, mnogo komadov se pošlje v Ljubljano in drugam z avtobusi, veliko divjadi se pa konsumira tudi doma. Krivolovstvo je v Skofjelokem okolici cvetelo že od nekdaj, a je v zadnjem času še poraslo. Smarje pri Jelšah: Zakupniki so bore malo storiili za podvig lovišč. Lovsko varstvo je slabo.

To bi bila približna slika razmer v naših loviščih. Te razmere se pa morajo še sčasoma zboljšati z vzgojo pravih lovcev, ki bodo imeli več smisla za nego naših krasnih lovišč.

Živilski trg

Ljubljana, 5. januarja. Trg je danes zopet odzvel. Poprazničnega mrtvila ni več in vse kaže, da se je mešancom začel vračati tek. Seveda na življenje na trgu vpliva predvsem datum. Meščani so nepopolniji v tem pogledu: v začetku meseca hočejo vedno nadomestiti, kar so zamudili z neprostovirnim postom v drugi polovici meseca.

Trg je bil dobro založen z vsemi vrstami živil. Danes so gospodinjice zopet precej kupovale perutnino, ki je od 15 Din naprej kg, in sicer piščanci, odnosno kokoši II. vrste. Najdražji so pa pulardi, ki so po 28 Din kg. Živa perutnina je bila danes zopet nekoliko dražja, ker se cena ravna po povpraševanju. Putke, ki niso bile tako težke, da bi te zabolala roka, če jo vzamete v roke, kakor pravijo gospodinjice, so bile povprečno po 20 Din komad. Pač pa je bilo dovolj jajc po nespremenjeni ceni. Kaže se celo neznamna pocenitev. Če bo mila zima, se bodo jajca najbrž kmalu pocenila, ker bo »produkcija« mnogo večja. Danes so jih prodajali tu in tam že po dinarju komad.

Mlečni izdelki, ki so jih danes gospodinjice zopet precej kupovale, so zadnje dni zopet nekoliko cenejši, vendar le pri kmetih, ki so n. pr. danes prodajale surovo maslo po 20 Din kg, dočim je bilo pred božičem po 24 ali večjemu po 22 Din. Danes je bilo napraddo nekoliko več jabolč, toda cene se zaradi tega niso znižale. Trg je bil zopet precej založen z orehovimi jedri, ki jih prodajajo po 18 Din kg. Uvožene cvetke je bilo zadnje dni še več in zato se je še nekoliko pocenila, in sicer na 4 Din kg, dočim je naj-

lepša po 5 Din. Pri cenah domače zelenjave ni spremembe.

Lep jubilej

Ljubljana, 5. januarja. Te dni praznuje naš znani trgovec s čevlji in usnjem g. Aleks. Oblat 25letnico obstoja svoje trgovine.

Jubilant je rojen Slavonac, pristojen pa v Ljubljano. Leta 1911. je s svojim bratom Ljudevitom v Trstu ustanovil skromno trgovino. Leta 1915. se je preselil v Ljubljano, kjer si je pridobil s svojo pridnostjo, solidnostjo in poštenostjo mnogo odjemalcev. Splošno je znan kot velik dobrotnik ter podpira razna društva. Tudi pri tej priliki je podaril za mestne reveže 500 kg premoga, 20 kg moke in 20 p. gum. čevljev. Zato mu kličemo: še na mnoga leta!

Iz Ljutomera

— Lep primer skrbi občine za šolarje. Občinski odbor velike občine Strigova je imel pred tednom tedno sejo, na kateri je obravnaval tudi obračune svojih šolnih sol, ki jih je deloma vse take kot so jih prejeli krajevni šolski odbori odobrili. Poleg tega pa je odbor občine Strigova soglasno odobril sklep, da prispeva občina Strigova k vsakemu proračunu šolske občine po 4000 do 6000 Din za knjige učencev, tako da bi iste prejeli vsi učenci v šoli. S tem bi bil storjen velik korak k razvoju šolstva, ker je znano, da žive v teh krajih aromani kmetije, ki niso mogli nabavljati knjig svoji deci, šola jih pa tudi ni dala, kar je mnogo škodovalo pri učnih uspehih. Občani in njih odbor so prepričani, da bo banska uprava odobrila ta utemeljen predlog, ker občina skrbi za svoje šole z lastnimi sredstvi. Ta korak je treba pozdraviti, saj kaže veliko razumevanje občinskega odbora in njegovega marljivega predsednika za potrebe šole in otrok.

— Meje nove župnije. Oni dan je bila v Razkrižju komisija obstoja iz frančiškanskega provincijala iz Zagreba, nedeljskega dekana in zastopnikov občine, ki je ugotovila, kje bo šla meja nove razkrižje župnije. Ta župnija bo obsegala Razkrižje, Šafarsko, Vessšico, Gibino in Banfi. Tej komisiji so sledila še ena z zastopnikom srezu in bano-vice, nakar bo ustanovljena nova župnija, ki bo imela dva frančiškana in dva laika, ki bodo opravljali sami vse, tudi organizirali bo do imeli svojega.

— Sola brez varovanja. V Strigovski šoli se že nekaj časa ne poučuje varov in vsa javnost vprašuje, čemu neki to, ko gospod župnik hodi v druge šole, v to pa ne.

— Gori! V Terziju pri posestniku Šoštarju, bivšem podžupanu, je nekdo zadel kopo slame v času, ko je bil v občinski pisarni predaja občinskih poslov novemu odboru. K sreči ni prišlo do večjega požara. Ogenj je zanela svažna roka.

— Lepa božična. Tradicionalna božična Kola jugoslovenskih sester za ubožne otroke narodne šole v Ljutomeru je tudi to leto dosegla lep uspeh, saj je prejelo okoli 100 otrok čevljev, perilo in obleko. Sredstva za božičnico so se nabrala, deloma pa jih bodo krili z nameravano prireditvijo. Na meščanski šoli v Ljutomeru pa je polmladek RK odaroval 24 součencev s penicilom.

ŠAH

— Banovinsko prvenstvo. Klubsko tekmovalno za banovinsko prvenstvo se bliža koncu. V mariborski skupini je Mariborski šahovski klub premagal domače Železnice v dveh tekmah 10 in pol : 5 in pol in postal skupinski zmagovalac. Nastopil je proti zmagovalcu celjske skupine, Celjake, moškemu klubu in je v prvem srečanju nepričakovano podlegel s 6 : 2. Ker igrajo Celjani revanžno tekmo doma, je pričakovati, da se bodo plaširali v finale za naslov banovinskega prvaka. Tudi ostale tri skupine stoje tik pred zaključkom. Ljubljanski Triglav je v obeh nastopih sigurno odpravil Vrhniko s 7 : 1 in 8 : 0 in dosegel skupni rezultat 15 : 1, drugi predstavnik ljubljanske skupine Šentpeter je pa premagal Kranj s 5 in pol : 2 in pol in 8 : 0. skupno torej 18 in pol : 2 in pol. Še ta mesec se bosta srečala Šentpeter in LSK, zmagovalac bo pa nato igral s Triglavom. Pričakovati je, da se bosta v finalu srečala Celjski in Ljubljanski šahovski klub.

— Turnir v Hastingsu. Božični turnir, ki ga vsako leto prirejajo v Hastingsu, je že v polnem teku. Udeležujejo se ga letos razen našega velemojstra dr. Vidmarja še Fine, Aljechin, Eriksases, Koltanovski, Mendikova, Feign, Thomas, Winter in Tylor. V 1. kolu je Vidmar premagal Koltanovskega, Aljechina Feigna, Fine Eriksasesa, Thomasa Mendikova, partija Winter—Tylor je bila remi. V 2. kolu je Aljechin porazil Vidmarja. Fine pa Winterja. Partije Koltanovski—Eriksases, Tylor—Mendikova in Thomas—Feign so bile remi. V 3. kolu je Vidmar zaradi hude napake izgubil figuro in partijo proti Feignu. Winter je premagal Koltanovskega, Fine Mendikova. Tylor pa Thomasa, Aljechina in Eriksasesa sta remizirala. Četrto kolo je prineslo zmage Fineja nad Thomasom, Aljechina nad Winterjem in Feigna nad Tylorjem, dočim sta bili partiji Vidmar—Eriksases in Koltanovski—Mendikova remi. V 5. kolu je Fine zmagal proti Tyloru, Aljechin pa proti Mendikovi. Remis so bile partije Feign—Eriksases, Winter—Vidmar in Koltanovski—Thomas. Po tem kolu je stanje naslednje: Thomas, Aljechin 4 in pol, Tylor 3, Eriksases, Feign, Thomas, Vidmar, Winter 2, Koltanovski 1 in pol, Mendikova 1.

Matineja Z. K. D.

DANES IN JUTRI!

Sylvia Sidney kot

Visoka pesem žene z ulice

V ELITNEM KINU MATICI DANES OB 14.15 IN JUTRI OB 10.30
DOPOLNILNI PROGRAM — MATINEJSKE CENE DIN 3.50 IN 5.50

V NEMAKEM JEZIKU!

BLODNICA

DNEVNE VESTI

— Cenjene naročnike prosimo, da nam vse zaostanke na naročnini nakažejo najkasneje do 15. januarja, ker bomo tega dne vsem brez razlike, ki bi ne izpolnili svojih obveznosti, list ustavili.

— Rumunski agronomi v Jugoslaviji. Glavna zadruga zveza in Zdrženje jugoslovenskih agronomov sta dobila obvestilo, da priredijo skupina rumunskih agronomov in drugih predstavnikov rumunskega gospodarstva poučno ekskurzijo v Jugoslavijo in sicer zadnje dni januarja. Rumunski gostje si ogledajo vzorna posestva ter kmetijske zadruge zlasti na Hrvaškem in v Sloveniji.

— Uredba o pospeševanju vinogradništva. V kmetijskem ministru pripravljajo uredbo o pospeševanju vinogradništva. Da bo uredba čim popolnejša se je obrnilo ministrstvo na vinogradnike vseh banovin, da poročajo o svojem mnenju o njej. Ko bo sestavljen osnutek, bo sklicana konferenca strokovnjakov, da sestavijo končni osnutek uredbe.

— Aktivnost naše turistične bilance. Odslek za turizem v trgovinskem ministru je zbral turistične podatke o našem tujem prometu v zadnjih treh letih. Podatki kažejo, da je naša turistična bilanca visoko aktivna. Vsako leto prihaja k nam več tujcev, pa tudi turistični promet v državi sami je od leta do leta večji. Dohodki od turizma so znašali od leta 1933 do 1936 skupno 442.4 milijona. Naivežje dohodke imajo od turizma hotelska, gostilniška in prometna podjetja. Saldo turistične bilance je znašal v letih 1934 in 1935 polovico aktivne naše trgovinske bilance.

KINO SLOGA

Prekrasni eksotični vefilmi. Napeti prizori, čudovito lepi naravni posnetki

POSLEDNJI POGAN
Vefilmi v stilu »Belih senc« in »Poganske pesmi«MATEICA
Premiera! Gigantski vefilmi po romanu »Suterjevo zlato«CESAR KALIFORNIJE
V glavni vlogi Luis TrenkerUNION
Najlepši pevski film sezone!
Benjamin Gigli
kralj pevcev, najslavnejši svetovni tenoristTI SI MOJA SREČA
Arje iz oper Tosca, Norma in Manon Lescaut

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15, jutri (na praznik) ob 15., 17., 19. in 21. uri

— Zakon o zadrugi. Zaradi spora med glavno zadrugo zvezo in kmetijskim ministrom je zastalo delo na redakciji zadrugnega zakona. Zveza je pripravila svoj osnutek, ministru pa s svojega in oba se v temeljnih pogledih na delo zadrug in zadrugnih zvez znatno razlikujeta. Minister Voja Grgurevič je izjavil, da je dosežen sporazum, da bo ožji odbor še enkrat preučil sporne točke sedanjega osnutka in da pride pred Narodno skupščino nov osnutek v polnem soglasju med glavno zadrugo zvezo in ministrom.

KINO MOSTE

Danes ob 20. uri, na praznik ob 15., 18. in 21. uri DVA SENZACIONALNA SPREDA
1. »OPERATOR 13«, špijonaški vefilmi
V glavni vlogi Garry Cooper
2. Boris Carloff v filmu groze in strahu
»V RAN«
Cene Din 2.50, 4.50 in 6.50

— Dve leti doma na Polzevem. 6. januarja 1935 je bil dom na Polzevem svečano odprt. Kratko je razdobje dveh let, toda v teh dveh letih je bilo storjenega za napredek Dolenjske toliko sistematičnega, poglobljenega dela in dom na Polzevem je imel kljub izredno neugodni prvi in drugi zimi toliko gostov, da je v polni meri dokazal svojo potrebo in upravičenost. Hudomušni Dolenjski sicer pravijo, da je samo dom na Polzevem kriv, da ni več snega in da bi sploh ne bilo več zime, če bi zgradili na Dolenjskem še en smučarski dom, toda to so samo dobrodružne šale. Res je sicer zelo občutna škoda, ki jo trpi ne samo dom na Polzevem, temveč z njim tudi vse delo za Dolenjsko zaradi milih zim brez snega in deloma tudi zaradi neugodnega vremena robce, toda ta škoda ni omejena samo na Polzevem, temveč so jo utrpeli v enaki ali pa še v večji meri vse naše zimsko-sportske postojanke in letoviški kraji. Jutri, ob drugi obletnici svečane otvoritve doma na Polzevem bo v cerkvi pri Sv. Duhu ob 10.30 služba božja, nakar opozarjamo zlasti izletnike iz Ljubljane.

— Predavanje SPD o Himalaji. V četrtek 14. t. m. ob 20. uri predaval član himalajske ekspedicije v letu 1934 g. Peter Aschenbrenner iz Kufsteina o Nanga Parbatu. To bo prvo predavanje v Ljubljani, ki bo pokazalo veličastnost himalajskega pogorja, katerega vsako leto naskakuje ekspedicije, vendar še ni nobena dosegla vrhuna 8100 m. Himalasko pogorje v Indiji se razteza v dolžino 2500 km ter ima številne vrhove od 6000 do 8000 m nadmorske višine. Nepristopnost tega gorovja je še otežena zaradi kmetijskih in drugih težav. Razne države prirejajo vsako leto ekspedicije v to pogorje, vendar se še nobena ni posrežela zavzeti vrha

nad 8000 m. Član nemške ekspedicije leta 1934 g. Aschenbrenner bo v spiki in besedi pokazal težkote, s katerimi se je borila takratna ekspedicija. Planince opozarjamo na ta zanimiv večer, ki ga pripravlja SPD.

Matineja kina Union

Danes ob 14.15 in jutri ob 11. dop.

Solčni žarki

Vsebinsko lep film iz življenja dveh mladih ljudi

Gustav Fröhlich — Annabella
Cene: 3.50 in 5.50 Din

— Monumentalna banska palača v Novem Sadu. V Novem Sadu graje monumentalno palačo banske uprave. Novi banski palači imajo zaenkrat samo v Banjaluki in na Cetinju. Stroški za bansko palačo v Novem Sadu bodo znašali 40.000.000 Din. »Samo marmornato preobleke bo veljalo 7.000.000 Din. V administrativnem posloju bo okrog 700 sob za pisarne.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 1 z dne 2. t. m. objavlja popravke v uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. popravek v pravilniku za izvrševanje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov. uredbo o izpremembah in dopolnitvah o skupnem davku na poslovni promet in uredbo o izpremembah in dopolnitvah spiska luksuznih predmetov.

— Zivalske kužne bolezni v dravski banovini. Po stanju z dne 28. decembra je bila v dravski banovini svinjska kuga na 66 dvorcih, svinjska rdečica na 3. kuga čelne zalega na 6. perutinska kolera na 2. steklina pa v 1 primeru.

— Planje pozor! Prometno ministru je odobrilo izpremembo pogodbe pri vožnji na državnih železnikih za člane SPD z lokom z dne 16. dec. 1936 št. G. d. 132 353-36 je odobrena skupini štirih članov SPD ugodnost polovične vozne cene II. in III. razreda na osebnih vlakih za vsako razdaljo, na brzovlakih pa na razdaljo preko 50 km. Vsak član SPD mora imeti člansko izkaznico, potrjeno za tekoče leto od pristojne direktorije državnih železnic. Posebne objave, ki so kakej proste, izda pisarna SPD v Ljubljani, za člane podružnic pa podružnična uprava SPD v dotičnem kraju. Objava je veljavna le za eno smer potovanja in za 14 dni od dneva izstavitve. Z navedeno izpremembo je izdano pomagalo planincem, ker je praksa pokazala, da planinci prireja, od izlete najraje v manjših skupinah.

Kaj pomagajo besede „zahtevajte izrecno“

kakršnih se v reklamah poslužujejo. Kakovost, kakovost, to je vse! To vidimo pri PEKATETE-JAJNINAH! Nikjer ni rečeno »zahtevajte jih izrecno«, ampak že sama kakovost povzroča, da jih gospodinjice izrecno zahtevajo.

— Še o zavarovanju pošto, brzojavno telefonskega oseba. Včeraj smo poročali o važni konferenci v Zagrebu, kjer se je razpravljalo o zavarovanju pošto, brzojavno telefonskega oseba za primer bolezni in nesreče. Zanimivo je, da je izjavilo vprašanje žensk v poštni službi najvažnejšo debato. Pokazala sta se dva pogleda in nikakor se niso mogli duhovno pomiriti. Sprazeno je bilo namreč vprašanje ali bi morala tudi ženska poštnega uslužbenca, ki je sama v poštni službi, plačevati 1 odstotek svojih kosmatih dohodkov v pokojninski sklad, kakor njen mož. Eni so bili za to, drugi pa proti. Nasprotnost je oprositvijo iz plačevanja prispevka najbolj nižji poštni uslužbenec, čijih žene nimajo nobene službe.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo mraz nekoliko popustil, sicer nespremenjeno vreme. Včeraj je nekoliko deževalo v Beogradu. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 12, v Mariboru 9, v Skoplju 8, v Beogradu 7, v Zagrebu 6, v Sarajevu 3, v Ljubljani 2.8. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.9 mm, temperatura je znašala —5.6.

— Brata ubil, ker je šel čez njegovo njivo. V vasi Kavčeviči sta se v nedeljo ponoči sprla in strela brata Ananija in Branko Bugarinovič. Po očetovi smrti sta živila v Lepi slogi, ko sta se pa oženila je bilo konec slege in začeli so se domači prepri. Slednjič sta brata izprevidela, da bo najbolje če se ločita. V nedeljo zvečer je šel Ananija čez bratovo njivo. To je njegovega brata tako razkačilo, da je pograbil puško in ga ustrelil.

— Borba z volkovi. Iz Doljane Otočke poročajo, da se je pojavilo v dolini Gacke mnogo volkov. Ki napadajo drobnico in prašiče, pa tudi živino. Samo enemu kmetu so raztrgali 20 ovac. Te dni so se priklitali v Doljane ob 9. zjutraj, bilo jih je 11 in napadli so plemensko svinjo kmeta Arse Uzelca ko je jedla pred hišo iz korita. Iz hiše sta prihitela kmet in njegova snaha, za njimi pa še drugi člani družine. Z združenimi močmi so lačne volkove končno pregnali. Svinja je bila tako razmešurjena, da so jo morali zaklati.

— Kače napadle šolo. V posloju osnovne šole v Mekojgradu blizu Bilec se je pojavilo mnogo kač. Učitelj Papič jih je pobil že nad 70.

— Dve obupanki. Včeraj se je zastrpila v Zagrebu delavica žena Terezija Kukolja. Napila se je odtovne kisline in našli so jo prepozno, da bi ji mogli rešiti življenje. Prepeljali so jo sicer v bolnico, kjer je pa umrla. Zastrpila se je včeraj v Zagrebu tudi mlada blaznjakinja Anka Hojnki. Tu ji njo so prepeljali v bolnico, kjer ji bodo zdravniki skušali rešiti življenje.

— Zaradi žene ustrelil prijatelja. Jure Čosič je ustrelil včeraj na cesti pri Dervent svojega bivšega prijatelja kmeta Mato Ivnika in sicer iz ljubosumnosti. Čosič je bil prepričan, da ima njegova žena ljubavno razmerje z Ivnikom. Počakal ga je v sadi in ga ustrelil s samokresom. Njegovega spremljevalca je pa težko ranil.

— Nepošten prenoševalec. K posestniku Ivanu Kosaču v Slapah pri D. M. v Polju je prišel v soboto na večer 25letni delavec Ivan Ježek ki ga varnostna oblastva zasledujejo zaradi nepoštenih dejanj. Poprosil je Kosača za prenočišče in ga je tudi dobil, žal v sobi. Dobrota se je takoj izkazala kot srota. Nepoštenjakovi je izginil že pred jutrom, z njim vred pa Kosačeva obleka, črna suknja, siv klobuk in nekaj perila Ježek, ki nos najbrž ukradeno obleko, se potika kje v okolici Ljubljane.

— Neznana gluhozna deklica. Nedavno smo poročali, da se je zatekla v okolico Ptuja neznana, okrog 16letna gluhozna deklica, ki ima nekoliko zvito hrbtenico, je bledela obraza, črnih las in rjavih oči. Oblečena pa je v staro ponošeno obleko in je imela na glavi belo ruto. Kdor bi vedel kaj povedati o deklici, naj to javi ljubljanski policiji ali sodišču v Ptuj.

Iz Ljubljane

— Iz Poziv za vložitev prijave za znižanje dopolnilnega davka k zemljarini v smislu čl. 1 zak. o spremembah in dopolnitvah zak. o neposrednih davkih z dne 21. 6. 1929 in pravilnika k temu zakonu. Dopolnilni davek k zemljarini se zniža samo pod sledečimi pogoji: 1. da se davčni zavezanec bavi samo s kmetijstvom, 2. da obdeluje svoje posestvo sam ali s člani svoje družine, 3. da šteje družina takega davčnega zavezanca več kot 5 članov, 4. da dopolnilni davek k zemljarini ne presega 5000 Din in 5. da predloži v odrejenem roku prijavo na predpisani tiskovini. V smislu omenjenega zakona se ne smatra za člana hišne zajednice: 1. osebe, ki so stalno odsotne. Za stalno odsotne pa se ne smatrajo osebe, ki odslužijo vojaški rok ki se solajo, uče obrta, zdravijo in slično, 2. osebe, ki se bavijo poleg kmetijstva z industrijo, trgovino ali kakim drugim poslom, ki se zanj plačuje pridobitina, 3. osebe, ki so v javni ali privatni službi, 4. žene in otroci osebe, omenjene v toč. 2 in 5, 5. domača služnica in namestnici. Davčni zavezanci, ki imajo pravico do znižanja morajo vložiti prijavo na predpisani obrazcih do 31. 1. 1937. Prijave, ki se bodo vložile po tem roku v naslednjih 15 dneh se ne bodo upoštevale, če se ta zakasnitev ne bo obenem z vloženo prijavo s posebno tehničnimi razlogi opravičila, pozneje vložene se ne bodo obravnavale. Prijave se morajo vložiti pri pristojni občini, v Ljubljani pri mestnem poglavarstvu na predpisani tiskovini, ki se dobi istotam. Vložiti mora prijavo zavezanec zemljarine sam ali pa njegov zastopnik, ki pa mora prijavi priključiti tozadevno pooblastilo. Na zahtevo davčnega zavezanca izpolni prijavo tudi občina po prosilnihi napovedi. Za resničnost števila članov hišne zajednice kakor tudi podatkov po točkah 1 do 5 je odgovorna razen davčnega zavezanca tudi občinska oblast (mestno poglavarstvo).

— Iz Čudna zima. Tudi nad letošnjo zimo je že marsikdo obupal, kar kaže, da bo zopet brez snega cel januar kakor je bil lani. Toda še posebno vznemirjajo prijatelje zime nekateri pomladni znaki, ki so se začeli prav tako javljati pre zgodaj kakor lani. Tako n. pr. na nekaterih prisojnih pobočjih cveto že trobentice (pri Sv. Katarini), v Tivoliju se pa že oglašajo senice kakor marca. Včeraj popoldne je bilo izredno toplo vreme, čeprav je bilo zjutraj precej mrzlo. V Tivoliju je zadnje čase že tako živahno ob popoldnevih kakor spomladaj.

— Iz Matineja ZKD. Opozarjamo vse prijatelje dobrega filma na matinejo Zveze kulturnih društev na globoko filmsko delo v nemškem jeziku »Blodnica«. Naslovno vlogo igra Sylvia Sidney, ki je zadirla svet s svojo iskreno interpretacijo šibke in veličine človeške duše. Ona ne igra, ona živi v svojih filmih. Edino tako je mogla podati resnično življenje ulice, njen smeh, obup in vstajenje. Edino tako je lahko prehodila vse postaje od kaznjence v blodnice do dostojne žene, prehodila vse postaje moderne Magdalene. Film »Blodnica« je radi socialne vsebine in globine priporočamo vsakomur, da si ga ogleda v elitnem kinu Matici samo danes ob 14.15 in še jutri ob 10.30. Vse posetnike matineje Zveze kulturnih društev ponovno opozarjamo, da se vsrjijo predstave ob nedeljah in praznikih redno točno ob 10.30 in ne ob 11. uri! Dopolnilni spored, matinejske cene 3.50 in 5.50 Din.

— Iz Zahtevi po razširjenju naše bolnice še vedno ni ustreženo, čeravno se ponavlja od vseh strani. V skromnih prostorih obstoječe bolnice se je zdravilo do konca preteklega leta 28.959 bolnikov, predanjskim pa 26.400. Lani se je torej zvišalo število bolnikov napram predlanskemu letu za 2559 bolnikov. Naval v bolnico je z vsakim dnem večji. Zunaj po deželi, kakor tudi v mestih, razsajajo vse mogoče bolezni, mnoge se nesreče in vsi bolniki stijo v ljubljano bolnico. Samo včeraj je bilo sprejetih 161 bolnikov in imajo dela čez glavo sprejemni organi, zdravniki, pa seveda tudi pomožne osebe. Ker je bolnica zdaj spet več nego prenapolnjena, svetujemo lagije obolenim z dežele, naj se, če je le mogoče, raje zatekajo v domače bolnice, odtodno zdravijo doma, ker se jim utegne pripetiti, da jim sprejem v splošno bolnico v Ljubljani odklonijo.

— Iz Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

— Iz Društvo Soča priporoča vsem svojim članom in prijateljem, da se udeležijo 5. t. m. ob pol 21. zanimive prireditve »Ples v Štalu« pri Sokolskem društvu Ljubljana III. za Bežigradom.

— Iz Posetnike novih hiš vjudno vabimo na sestanke, ki bo v nedeljo 10. t. m. ob 10. uri popoldne v novi dvorani Collegium Seraphicum, vhod iz pasaze v Franciskanski ulici. Na sestanku bodo poročali delegati, ki so bili pri deputaciji pri kr. vladi v Beogradu, zato pričakujemo polno številno udeležbo. Vabimo tudi posetnike novih hiš, ki niso člani našega društva.

— Iz V hiši št. 68 je bila izvršena velika tatvina draguljev — pri bratih Travers so izginili rubini — kdo je tat? To vprašanje si stavljajo posetniki v šentjacobskem gledališču ko gledajo komedijo »Pobegla nevesta«. Vmes pa smeja nič koliko. Oglejte si to igrjo, ki je vsem, ki so jo videli, izredno ugajala na praznik 6. t. m. zvečer. Dnevna blagajna bo odprta v sredo od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

— Iz Lučkovci oder Sokola 1 na Taboru uprizorijo 6. t. m. ob pol 18. uri pravljico Lučkovci jgro Jurček v pekluc. Dejanje se vrši na vasi, v gozdu in v pekluc. Starši, vabimo vas, da pripelate svoje malčke.

— Iz Na sv. Treh kraljev popoldne v gostilno k Titku na Grčku na domačo zabavo. Do bra piča in jedča.

— Iz Lov na cigane. V tako zvani Dravelski gmanji sta te dni taborili dve družini ciginov. Cigani so kurili, se polepali po okoliških vaseh, beračili in nadlegovali ljudi. Cigani ni nihče podil proč, dokler ih ni izvolala policija. Ta je dobila že pred dnevi poročilo od orožniške postaje z Brezovice, o skrajno drznih vlogih po Noranih gorikah, kjer so cigani kradli kokoši, praznili kaše in poganjali iz svinjakov celo nekega prašičev ter jih zaklali. Med cigani v Dravelski gmanji je zavladal včeraj popoldne velik strah kajti naenkrat so se izza grmov-

ja pokazali stražniki, ki so zajeli obe družini Levakovičev in Hudorovičev. Vso cigansko družbo so spravili na polje, kjer so ugotovili, da so kradli po Noranih gorikah v glavnem Anton ter Miha Hudorovič in Albin ter Franc Levakovič. Cigane bodo zaslajali tudi brezovski orožniki, nakar jih bodo izročili sodišču.

— Iz Vse krajejo. V sobo Franceta J. ter Valentina D. v Rožni dolini se je pripeljal drzen tat in jima odnesel 2 črni suknji, 1 površnik, črn Hubertus plašč, več parov čevljev in 500 Din gotovine. V stanovanje Franceta Zndarščeve v Židovske ulice 4. je bilo v nedeljo vlomljeno. Vlomlec je odnesel 1000 Din vreden daljnogled in 200 Din gotovine. Izpred glavnega kočevrja je nekdo odpeljal An. Seligi 300 Din vreden ročni voziček. Josipu Jenku pa je nekdo ukradel včeraj na Poljanski cesti 1500 Din vredno kolo, znamenke »Sikera«, s tovar štev 4083.

— Iz Se o požaru v Mestnem logu. Glede na naše poročilo o požaru v Mestnem logu smo prejeli iz vrst prizadetih posestnikov in stanovalcev bližnjih hiš tole pojasnilo. Res je težko gasiti kajti težki vozovi sploh ne morejo voziti po tej cesti posebno v deževnem vremenu ko se kolesa do polovice udirajo v blato. Svet za cesto smo morali sami odstopiti in tudi za cesto moramo sami skrbeti že več let seveda ker smo v Ljubljani K regulaciji Malega grabna naj se omenilo, da ima ob Opekarski cesti vsaka parcela ob vodi svoje stopnice. Pri nas je pa samo mestna kolonija tako srečna da jih je dobila. Deset hiš je tu pa nobena nima stopnic do vode da bi lahko ženske prale perile. Prosimo merodajne gospode, naj se tudi nas usmili.

Mezdna gibanja v kovinski industriji

Težke kovinske industrije gospodarska kriza ni občutno prizadela

Ljubljana, 5. januarja
Poročali smo že o letošnjem in lanskem mezdnam gibanju v industriji in obrti. Mezdno gibanje je bila nujna posledica gospodarske dinamike, ki se pojavi po dobi gospodarske depresije, ko ji sledi doba gospodarske konjunktive. Po letu 1930 je začelo lani in letošnje delavstva prvič rasti in od maja letos so se začele dvigati tudi delavske mezde. Ta ekonomska dejstva so spreminjali tarini pokreti ali mezdna gibanja. O uspehih in poteku mezdne gibanja v rudarstvu, stavbarstvu, v lesni in tekstilni industriji smo že poročali. V naslednjem nam opisemo še mezdna gibanja v lahki in težki kovinski industriji v dravski banovini.

POLOŽAJ PRED MEZDNIM GIBANJEM

Težko kovinsko industrijo v dravski banovini predstavljajo tovarniška podjetja KID na Jesenicah, kjer je zaposlenih okoli 2300 delavcev, činkarna v Celju, kjer je zaposlenih 277 delavcev, železarna Store, kjer je zaposlenih 258 delavcev, železarna Guštanj Ravne, kjer je zaposlenih 248 delavcev. Težka kovinska industrija v dravski banovini ima zaposlenih torej okoli 3000 delavcev.

V vseh teh podjetjih je bilo delovno razmerje urejeno že pred l. 1935. s kolektivni mi pogodbami, razen v železnari v Storah. Lahka kovinska industrija ima v Sloveniji zaposlenih okoli 7000 delavcev. Od podjetij lahke kovinske industrije je bilo razmerje med delavci in podjetniki urejeno s kolektivno pogodbo v podjetjih: Strojne tovarne in livarne v Ljubljani, Saturnus v Ljubljani, Tovarna verig Lesce, Železarna Muta in Kovina v Mariboru. Kolektivne pogodbe ni bilo pred začetkom mezdne gibanja v tej panogi industrije v tovarnah »Westen« in Celju, v železni industriji Zreče in v tovarni Titan v Kamniku.

Težko kovinsko industrijo v Sloveniji križa ni občutno prizadela, kakor na primer lesno in tekstilno industrijo. V lahki kovinski industriji so pa bila nekatera podjetja lani in letos v hudi krizi. Seje v juliju letos se je opazilo majhno izboljšanje v lahki kovinski industriji. Od tega meseca do avgusta je namreč število delavstva v lahki kovinski industriji poraslo za 200 delavcev ali za 3 odstotke celotnega delavskega staleža v tej industriji.

Stanje kolektivnih pogodb se je v težki in lahki kovinski industriji lani in letos spremenilo. Končno stanje pa kaže, da se v celoti ni spremenilo. V tej stroki ima okoli 5000 delavcev delovno razmerje urejeno s kolektivnimi pogodbami, to je polovica celotnega staleža. Druga polovica odpadla v glavnem na manjša podjetja.

USPEHI MEZDNEGA GIBANJA

V tovarni KID Javornik je delavstvo v začetku januarja lani stopilo v stavko zaradi sporov v zvezi z obratovanjem. Spor je bil za delavstvo zadovoljivo rešen. V železni Guštanj-Ravne so se začele 5. januarja lani pogajanja za izpremembo kolektivne pogodbe. Delavci so preprečili nameravano znižanje mezd, ne da bi stivali. V činkarni v Celju je delavstvo stavkalo od 8. do 27. septembra. Zahtevalo je zvišanje mezd in obnove kolektivne pogodbe. Stavka ni uspela, dne 12. marca letos pa je bila kolektivna pogodba brez stavke obnovljena. V tovarni Westen v Celju, ki ima okoli 1000 delavcev so tekle pogajanja za sklenitev kolektivne pogodbe od 23. novembra lani do 7. januarja letos. Kolektivna pogodba je bila res sklenjena in mezde so bile povišane. V tovarni verig na Lescah so tekle brez uspeha pogajanja za zboljšanje kolektivne pogodbe lani od 8. januarja do 11. februarja. Od 30. maja do 5. junija je delavstvo v tej tovarni stavkalo, da bi doseglo boljše kolektivno pogodbo. Kolektivna pogodba se je res obnovila in podjetje je ugodilo glavnim zahtevam delavstva.

Letos je prišlo do mezdne gibanja v 6 podjetjih te stroke. Dne 16. julija je bila sklenjena brez stavke na novo kolektivna pogodba v tovarni Titan v Kamniku. V livarni pri železnari Muta je stopilo v stavko meseca julija 23 delavcev. Podjetje je ustavilo obrat. Mezdno gibanje torej ni imelo uspeha. V tovarni zlatih kovin Knez in Paciaffo v Celju je bila dne 7. julija sklenjena brez stavke kolektivna pogodba. V tovarni Westen d v Celju, ki ima 950 delavcev, je bilo delavstvo 27. avgusta izprto po incidentu med mojstrom in neko delavko. Posredovanja so bila brez uspeha in dne 9. septembra so de-

lavci stopili v stavko. Stavka je bila zlomljena, vsi delavski zaupniki in 200 delavcev je bilo odpuščenih. V kleparskih tvrdkah Pičman, Korn, inž. Likar in Jugoradiator v Ljubljani je zahtevalo 29 monterjev centralni kurjav kolektivno pogodbo in regulacijo plač. Po neuspehih pogajanjih so monterji stopili 29. avgusta v stavko. Dne 5. septembra so si priborili kolektivno pogodbo. Stavka je bila s tem končana. Podjetje je s monterjem zvišala mezde od 0.50 na 1 Din za uro. V železnari Store so tekle pogajanja za obnove kolektivne pogodbe od 16. septembra do srede oktobra. Podjetje je odklonilo zvišanje mezd, delavstvo je doseglo le neznatno zvišanje najnižjih mezd.

Iz Škofje Loke

— Strokovni težaj za čevljarje iz Škofje Loke in njene neposredne okolice se je pričel na iniciativo škofjeloškega obrtniškega združenja v gasilskem domu v Škofji Loki. Tečaj, ki bo trajal okrog mesec dni, poseča 14 mojstrov in pomočnikov, vodi pa ga strokovni učitelj g. Josip Steinmann od urada za pospeševanje obrti. Predavanja, ki zasledujejo predvsem namen usposobiti naše čevljarne delavnice za izdelavo najmodernejših, konkurenčnih del, se vrše v dopoldanskih urah. Prizadevanjem naših obrtnikov želimo največ uspehov!

— Ureditve kanalizacije. Od vojašnice kraja Petra II vzdolž poti proti Novemu predmestju urejajo kanalizacijo. Delo, ki se vleče na več sto metrov, zahteva precej truda, ker izkopavajo po več metrov globok odtok, kamor bodo položili cevi. Cesta je za promet zaprta.

— Razširjeni uradni prostori šreskega načelstva. Uradni prostori šreskega načelstva so se izkazali osebilo zadnje čase, ko je bila izpostava pretvorjena v šres, za premajhne saj se je moralo tako rekoč v par sobah utišati okrog 16 ljudi. Poleg tega so nekateri referati že po svoji naravi službe zahtevali, da dobe referenti lastne sobe. Te dni se bodo prostori šreskega načelstva razširili še na drugo nadstropje dr. Janarjeve hiše. Najbolje bi pa bilo sezidati za šresko načelstvo lastno poslopje.

Najbogatejša Angležinja umrla

Angleške oblasti se vedno zmanjšujejo oporo najbogatejše Angležinke lady Houstonove, vdove po bogatem lastniku ladje, deince sira Robertu Houstonu iz Liverpoola. Houstonova je umrla danes teden. Pred prazniki se je prehladila in podlegla je pljučnici v Hampsteadu. Njeno premoženje se ceni na 5 do 7 milijonov funtov sterlingov. Od tega pripade angleški državi na dednem davku okrog tri milijone in pol. Toda angleško finančno ministru mora najprej dokazati, da je to premoženje res podvrženo dednemu davku, ker je lady Houstonova stanovala v Londonu in na otoku Jersey v Rokavskem prelivu. Dedni davek se ravna po stalnem bivališču, odtok Jersey pa ni podvržen temu davku čeprav pripada Angliji. Zdej je treba dokazati da je Houstonova stalno prebivala v Londonu.

V tem pogledu se angleška državna blagajna zanaša na oporo Houstonove, ki je bila navdušena Angležinja in ko je bila Anglija pred leti v denarni stiski, je prisločila sama državnim blagajni na pomoč in ji podarila en milijon funtov sterlingov. Lady Houstonova je leta 1933 na lastne stroške opremila letalsko ekspedicijo ki je preletela najvišjo goro sveta Mont Everest. Bila je že precej stara vendar je pa imela mnogo snubačev toda omožiti se ni hotela. Točno ni nihče vedel koliko je stara. Snubače je odznanila zato, ker je dobro vedela, da jim diši samo njeno premoženje. Bila je trktrakt omožena in sir Robert je bil njen tretji mož.

Kako kronajo angleško kraljico

S kraljem Jurijem VI. bo 12. maja kronana tudi kraljica Elizabeta

Ceprav se dan kronanja angleškega kralja ni izpremenil, morajo biti po odstopu Edvarda VIII. izpremenjene ceremonije, kajti s kraljem Jurijem VI. bo kronana tudi kraljica. V westminsterski katedrali posta-

vijo posebno ložo za kraljico-mater Mary. Kraljica vdova je hotela prvotno preživeti dneve kronanja v tih pobožnosti v grajski kapeli v Marlboroughu, zdaj je pa sklenila udeležiti se kronanja svojega sina Jurija. Za kraljico Elizabeto pripravljajo posebno oblačilnico, za njene dvorne dame pa tudi posebno ložo. Zato ostane westminsterska katedrala zaprta do 12. maja, do dneva kronanja.

Kralj Edvard, star samec, je bil odpravil dvorni urad »stražnice kraljičinih oblek«. Zdaj bo imenovana nova Mistress of the »Queen's robes«. Zadržna je zavzemala to mesto vojvodinja Devonshire. Kraljica bo imela na sebi razkošno, z zlatom in srebrom vezano obleko iz svilene satena. Čez njo pa dragocen kraljevski plašč iz škarnatnega žamet s tri metre dolgo vlečko. Žamet za ta plašč bo izdelan iz najdragocenejšega blaga na svetu. Material za ta dragoceni žamet pripravljajo lady Hart Dykes, ki goji v svojem gradu v Lullingstonu murvino sviloprejo. Takega žameta nikjer drugje na svetu ne izdelujejo. V Braintru, kjer izdelujejo najfinjši žamet, ga bo izdelala najspretnejša delavka na statvah izvirajočih iz srednjega veka. Za kraljičin plašč se bo porabilo 13,50 m žameta in delavka bo zaposlena z njim tri mesece.

Pri kronanju bodo rabili kraljičin prestol in krono, ki je v nji eden največjih briljantov na svetu, namreč 106 karatni Kohinoor, kar pomeni »gora svetlobe«. Podrobnosti ceremonije kronanja je določil canterburski nadškof po starih običajih. Opirajoč se na dva škofa vstane kraljica s prestola, odide k pručici in poklekne, nadškof se pa skloni nad njo in moli. Potem odvedo kraljico k drugi pručici pod zlatim baldahinom. Tam nalije dekan katedrale iz zlatega kelih s ve-

tega olja v zlato žlico, okrašeno z dragulji in jo poda nadškofu. Le-ta kane nekaj kapljic olja na kraljičino glavo in izgovori besede: »V imenu Očeta, Sina in Svetega Duha naj raste s tem maziljenim svetim oljem Tvoja slava in Bog naj v svoji vsemoči milosti utrjuje Tvojo moč na veke vekov. Amen.«

Potem natakne nadškof kraljici na desno roko krasen kraljevski prstan in izgovori besede: »Sprejmi ta prstan, pečat prave vere in Boga, ki mu pripada vsa moč in vsa slava, naj Te blagoslovi na Tvojem visokem mestu; dovoli naj da bo Tvoja slava dolgo trajala in da boš vedno delala po njegovi volji v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, Amen.« Nadškof posadi po teh besedah kraljico na glavo in izgovori besede: »Sprejmi to krono slave, spoštovanja in radosti in Bog, krona verujočih, ki danes z mojimi nedostojnimi škofskimi rokami polaga zlato krono na Tvojo glavo, naj obogati Tvoje kraljevsko srce s svojo veliko milostjo in Te krona z vsemi knežjimi častmi na Tvoji življenjski poti in z večno radostjo v bodočem življenju v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa, Amen.«

Po tej ceremoniji si posade tudi pripadnice visokega plemstva na glave svoje kronice. Končno položi nadškof kraljici v desnico žezlo, v levico pa slonokoščeno palčico. Tako maziljena in kronana kraljica vstane s pomočjo dveh škofov in se vrne v spremstvu svojih nosačev vlečke k prestolu, kjer se globoko prikloni kralju. Po kronanju odideta kralj in kraljica k stopnišču oltarja, kjer kleče prisostvojeta službi božji, kroni pa drže ta čas na skratnih zametastih blazinah ob njeni strani. Priseglo zvestobe prestolonasledniku, 10-letne princese Elizabete, položi kralj v roke njenega namestnika vojvoda Gloucestrskega.

Mati 40 polkov

Ko je leta 1914 izbruhnila svetovna vojna, je bogata Francozinja Marie Sautouva sklenila žrtvovati vse svoje premoženje vojakom na bojiščih. Med vojno je poslala branilec domovine nad poldrug milijon pošilk, za kar je plačala nad 6 milijonov zlatih frankov. Postala je mati 40 polkov, kakor je bila to navada v Franciji, namreč pokroviteljica in njene državljanske zasluge je priznala tudi Francoska vlada s tem, da ji je podelila red Castne legije in verdunsko kolono. Belgijska vlada ji je podelila red sv. Elizabete, polk pehotnih strelcev jo je pa izvolil za dosmrtnega korporala. Največje zadoščenje so ji pa bili stolisni zahvalni pismen z bojišč.

Po vojni plemeniti ženi ni ostalo nič. Maj 40 polkov je polagoma prodajala svoje pohištvo in srebrnino, dokler ni naposled dan, ko je ostala brez vsakih sredstev in mesto Pariz jo je moral sprejeti v sirotišnico. Nedavno je zvedela za to neki pariški novinar in napisal je topele članke o žalostni usodi žene, ki je razdelila svoje milijonsko premoženje med branilce domovine, na stara leta pa je ostala sama brez koščka kruha. Čez nekaj dni je dobilo uredništvo toliko daril, da je z njimi zagotovljeno junakini svetovne vojne do smrti vsaj skromno življenje.

Čudna poklica

Menihi opatije Grotteferrata blizu Rima čuvajo tako zvano okrevišče knjig, zavod, kjer spravijo v prvotno stanje vse dragocene stare, popravila potrebne rokopise. Za to delo je potrebno temeljito poznavanje papirja in pergamenta, razen tega pa seveda tudi neskončna potrpežljivost. Važnejše od vseh tehničnih pripomočkov so spretnost roke, kajti brez njih bi se tako koščljivo delo ne dalo opraviti.

Se bolj čuden je poklic Williama Candya iz Cheltenhama v Angliji. On je namreč strokovnjak za lepljenje jajčnih lupin. Gre namreč za jajca, odnosno za lupine jajc zelo redkih ptic v muzejih in zasebnih zbirkah. Te jajčne lupine so se poškovale bodisi med prevozom ali pa pri čiščenju, nekatere se pa tudi stro. Vse te poškovane lupine gredo v njegovo delavnico, kajti nihče drugi se jih ne sme niti dotakniti, da bi se ne povečal škoda. Candy zlepi lupine tako spretno, da se jim sploh ne pozna, da

so bile stro. Prazna jajca so kakor polna, kakor sveže zmešana v gnezdih. Moč pripoveduje, da je imel že večkrat v rokah lupine jajc, vredne več tisoč dolarjev.

Abd-el-Krimov povratek

Leta 1921 je organiziral Abd-el-Krim v Maroku upor rifskih Kabilov proti Špancem in potisnil jih je do morake obale. Vodil je tudi uporniško vojno proti Francozom, toda v maju 1926 je bil izdan in moral se je udati Francozom, ki so ga kaznovali z izgnanstvom na otoku Reunionu. Zdaj je pa francoski parlamentarni odbor za kolonije sklenil dovoliti Abdel Krimu povratek iz pregnanstva. S svojo družino se lahko naseli kjerkoli v Franciji, samo v Maroko se ne sme vrniti. Obenem mu je bila zvišana pokojnina, ki jo dobiva od francoske vlade. Doslej je dobival 100.000 frankov letno.

Abd-el-Krimova pomilostitev je v zvezi z novo francosko kolonialno politiko. Francoski parlament pripravljajo več zakonov v prid domačinom v kolonijah. Najvažnejši bo zakon, ki prinese domačemu prebivalstvu francoskih kolonij državljanske pravice. Doslej teh pravic niso imeli bili so samo francoski podložniki. Pred parlament je prišel predlog, naj bi bile priznane pravice francoskih državljanov najprej onim domačinom v kolonijah, ki so se med vojno borili v francoski vojski, izmed katerih so mnogi dobili francoska odlikovanja.

Thälmann obsojen na dosmrtno ječo

Vodja nemških komunistov Thälmann sedi že od hitlerjevskega prevrata v ječi. Proti njemu je bila že davno sestavljena obširna obtožnica, toda do javne obravnave ni prišlo in nemški listi obtožnice niso objavili. Objavljena je bila samo v nemških listih. Sploh je pa izenostno zvedelo zelo malo o usodi zaprtih nemških komunističnih prvakov.

Zdaj prihaja iz Berlina vest, da je bil vodja nemške komunistične stranke Thälmann obsojen na dosmrtno ječo. Hitlerjevi pristaši so ga sicer skušali pregovoriti, da bi se izneveril komunističnim idejam in obrnil plašč po vetru, toda Thälmann je ostal zvest svoji stranki in zato bo tudi ostal v ječi.

Kupujte domače blago!

lepota.

— Kaj ste nocoj sama, Viljemina? — jo je vprašala cesarica.

— Da, Vaše Veličanstvo, Princ je moral ostati na Češkem zaradi vojne. To je služba Njegovemu Veličanstvu, ki ga oddaljuje od dvora. Nič drugega bi ga ne moglo zadržati, da bi izostal.

— Njemu ni treba tolažiti svojih želja osebno cesarici, — dobro poznam njegovo ponižnost, — je dejala cesarica milostno. — Tako star služabnik monarhije kakor on ne potrebuje nobenih dokazov svoje udanosti, toda glede na svoja leta bi moral biti oprezen... Zima na Češkem mora biti kruta.

— Da, Vaša Visokost, Ko sem se poslovila od princa, je pokrivala ceste dobre tri prste debela snežna odeja. Potuje se lahko samo s sanmi, toda vožnja z vlakom je vendarle udobnejša in hitrejša.

Razgovor med mlado ženo in vladarico je postal zaupnejši in grof ni mogel več razumeti pomena besed. Toda že iz prvih besed je spoznal, da je princesi ime Viljemina in da je njen mož stari. Kmalu je cesarica vstala in krenila z dvornimi damami, med katerimi je bila tudi princesa Schwarzburg, skozi salone, kjer je tu pa tam izpregovorila prijazno besedo s svojimi znanci, predno se je umaknila v svoje sobane. Bilo je ob enih ponoči in ob zvokih orkestra se je pričel ples, da so se pari veselo zavrteli.

Mlada kraljica je sedela v krožju dam in se živo zanimala za svečanost. Bilo je skoraj izklju-

Kralj bolh umrl

Švicar Viljem Hechler je ustanovil v Newyoriku prvi boljši cirkus na svetu

V Baslu je umrl to dni Viljem Hechler, mož, ki je prvi začel dresirati bolhe in je otvoril v New Yorku prvi boljši cirkus na svetu. Čudno se sliši in vendar je res, da so bolhe prav s tem pomagale Hechlerju do zelo lepega premoženja. Njegova umetnost je vzpodbudila mnogo ponemalcev, ki pa v dresiranju bolh mojstra nikoli niso dosegli. Zdaj je na svetu že več takih podjetij v obliki škatlic, polnih dresiranih bolh.

Ce je kdo vprašal v Baslu po »kralju bolh«, so ga takoj napotili k sivolasemu Viljemu Hechlerju, stanujočemu v lepi vili za mestom. Vse življenje je posvetil Hechler neumornemu proučevanju bolh in njihovega življenja. S svojim delom je znatno obogatil tudi naravoslovje, saj je odkril marsikaj zanimivega iz življenja bolh.

Hechlerjevo delo ni bilo poklic, ki človeku nič ne nese. Nasprotno, ta dobrodušni Švicar je bil eden onih ljudi, ki lahko o sebi trdijo, da so jim bolhe prinesle blagostanje. Kakor pri mnogih drugih odkritjih, je prišlo tudi tu človeku na pomoč naključje in odkril speči talent bolh. Hechler je rad pripovedoval, kako se je kot mladenič napotil v Ameriko. Vozil se je v medkrovu, kjer o higijeni in udobnosti ne more biti govora. Na parniku je bilo mnogo bolh. In ker se je Hechler med vožnjo dolgočasil, se je jel ukvarjati z njimi. Za šalo je poskušal eno dresirati.

In zgodilo se je nekaj neverjetnega — bolha je pokazala igralsko nadarjenost. Nobenemu naravoslovcu dotlej ni prišlo na misel, da bi se dala bolha dresirati. Hechler je kmalu pripravil bolho tako daleč, da je skakala 30 cm visoko, vlekla za seboj tanko trčico ter hodila po majhen lestvici gori in dol. Med vožnjo v Ameriko je prišel Hechler tako na srečno misel poskusiti svojo srečo v Ameriki ne kot pristaniški

delavec ali kot snazilec čevljev, temveč kot lastnik prvega boljšega cirkusa na svetu. Neki newyorški podjetnik je pokazal mnogo razumevanja za Hechlerjev načrt. Tako je newyorško občinstvo v svoje veliko presenečenje nekega dne zvedelo, da je dobilo mesto svetovno senzacijo v obliki prvega boljšega cirkusa na svetu. O njem se ni dalo reči, da na svetu ni nič novega.

Ljudje so za razne novotarje zelo navdušeni, v Ameriki pa še posebno, Hechlerjev cirkus je imel takoj mnogo gledalcev, pa tudi posnemati ga je hotel marsikdo. Čim so ljudje zvedeli, da se dala bolha dresirati, so začeli kar po vrsti odpirati boljša gledališča. Tako je zanimanje za prvi boljši cirkus polagoma pojemale, ker je bilo takih podjetij vedno več. Vendar je pa lahko Hechler vedno o sebi trdil, da je prvi prišel na misel dresirati bolhe. On je naučil bolho izstreljevati igrčke iz majhenega topička. Tudi na stara leta je Hechler vneto proučeval bolhe. Navdušeno jih je zbiral in imel jih je okrog 130 vrst. Delal je z njimi različne poskuse in veljal je za strokovnjaka na tem polju. Prišel je do spoznanja, da se dala dresirati samo človeška bolha, pa tudi med človeškimi bolhami niso vse enako nadarjene. Ene so po naravi zelo nadarjene, druge se pa sploh ne dajo dresirati, pa naj se človek se toliko ukvarja z njimi.

Kako dolgo bo še trajala stavka v Vevčah?

Ponoven sestanek zastopnikov podjetja in delavstva bo 8. t. m. v Zbornici TOI

Ljubljana, 5. januarja

Doslej še ni bilo nobenih izjav, da bo prišlo kmalu do sporazuma med stavkujočim papirniškim delavstvom in Zdrženimi papirnicami. 30. decembra je sicer inspekcija dela sklicala sestanek zastopnikov delavstva in podjetja. Zbrali so se v prostoru Zbornice za TOI. Delavsko zbornico je zastopal Ivan Tavčar, papirnice dr. Pavlin in zastopane so bile delavske strokovne organizacije. Do sporazuma ni prišlo v nobenem pogledu in je imel sestanek predvsem informativen značaj.

Zastopnik podjetja je izjavil, da nima še nobenega pooblastila za pogajanja ter zaradi tega sploh ne prihajajo pri razpravi v postev delavske zahteve. Na prihodnji seji upravnega odbora podjetja bi naj dr. Pavlin dobil pooblastilo za pogajanja in 8. t. m. se bodo zopet sestali v Zbornici za TOI ter morda prešli v resnici k pogajanju. Delavski zastopniki so predložili zastopniku podjetja svoje zahteve, ki bi naj bile osnova za pogajanja in ki so jih že predložili podjetju sredi preteklega meseca. Zastopnik podjetja je pa izjavil, da mu te zahteve niso znane in zaradi tega, kakor tudi zato, ker dr. Pavlin ni imel pooblastila za pogajanja, sestanek ni rodil nobenega uspeha.

ZAHTEV DELAVSTVA

Strokovna skupina papirniškega delavstva in Splošne delavske strokovne zveze v Vevčah sta predložili Zdrženim papirnicam 15. decembra v imenu vsega delavstva, zaposlenega v Vevčah, svoje zahteve in odpovedali na 14 dni delovne pogoje. Objavljene 28. novembra z veljavnostjo od 1. decembra, izvezmši sporazumni osnutek z veljavnostjo od 14. decembra. Zahtevali so: 1. Odpustitvenim, nad 60 let starim delavcem in delavkam naj da podjetje pri-

merno starostno rento in naj zaposli predvsem svoje socialno šibkejših. 2. Mezde delavstva v Vevčah naj bodo iste, kakor pred 1. decembrom, pri čemer se zahteva, da se izvestne vrste delavcev prestavijo v višje kategorije. 3. Akordne postavke se naj določijo na osnovi 50% na urno mazo. 4. Premijske postavke naj se določijo sporazumno z obojem in minimum naj znaša 20%. 5. Delavstvu se naj ustvarijo zmožni delovni pogoji v obratih. Kjer je potrebno prestaviti posamezne delavce, jih naj predstavijo le, če se dokaže njihova nesposobnost. 6. Vsemu delavstvu naj podjetje prizna dopuste na podlagi predloga pri sklepanju sporazumnega osnutka. 7. Prispevki podjetja za pokojninski sklad naj bodo sorazmerni prispevkom delavstva. 8. Zaradi stavke ne sme podjetje izvajati nad posameznimi delavci nobenih konsekvenc. Po stavki naj sprejme podjetje vse dosedanje delavstvo zopet na delo.

Te zahteve hoče delavstvo uveljaviti in nudi svojo tarifno komisijo za pogajanja. Delavstvo je predložilo tudi zahteve glede mezd. Podjetje je doslej še neomajno vztrajalo pri svoji zahtevi, da se morajo reducirati mezde po novi kolektivni pogodbi in glede racionalizacije obrata, kakršnega si je podjetje zamislilo in ga uvedlo pred sporom. Na drugi strani pa tudi delavstvo hoče vztrajati pri svojih zahtevah. Zato je težko napovedati, kakšen bo izid spora. Strokovne organizacije so organizirale podporno akcijo in kmalu bodo začele deliti podpore najpotrebnejšim delavcem, predvsem rednikom družin s številnimi otroci.

ZNANI NEZNANEC

— Ali poznaš Razpotnika?
— Da, včasih sem mu posodil 10 Din.
— No, potem pa še vidim, da ga ne poznaš.

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

— Stara sem, dragi moj Armand, vi ste pa še mladi. Vsak dan je globlji prepad, ki deli majo starost od vaše. Čim bolj boste prodirali v življenje, tem starejša bom, vi pa ostanete mladi! Teh misli si ne morem pregnati iz glave. Gorje! Obraz se izpremeni, čustva pa ostanejo neizpremenjena. Moja ljubezen do vas je še vedno ista, kakor je bila pred desetimi leti. Nocoj, ko sem vas videla na odru, sem zadržala pri misli, da bi mogli enako komedijo igrati v resnici z menoj, da bi bila najprej smešna, potem pa strašno nesrečna.

Armand je prebledel. Hotel je nekaj ugovarjati, toda komtesa je nadaljevala neizprosno:

— O, dovolj mi povedati do konca. To je trenutek, ko moram govoriti s teboj tako. Sam dobro veš, kako te ljubim. Ne pusti me torej trpeti, ne ubijaj me z mukami ljubosumnosti, ne dovoli zlobnim jezikom, da bi me obrekovali. Vsaj iskrenost smem pričakovati od tebe, saj si mi jo dolžan. Spomini se, da sem bila vedno odkrita, da ti nisem nikoli ničesar prikrivala.

Po teh besedah, po tem namigavanju na pre-

teklost, je grof zardel. Prijel je ženo za roko in odgovoril tako iskreno, da bi bil vsak drugi, manj poučen o položaju znova našel izgubljeno zaupanje.

— Pomirite se, ničesar se vam ni treba bati. Izbižite si iz glave te grde misli. Ljubim vas iz vsega srca...

Prijel jo je pod roko in jo odvedel v njeno sobo. Na pragu ji je dejal:

— Počitka ste potrebni. Spanje vam bo pregnalo vse te neumnosti iz glave in jutri ne boste več mislili na nje.

Poljubil jo je nežno, potem je pa odšel skozi salone v svojo sobo. Komaj so se zaprla vrata za njim, je nesrečna žena omahnila v bližnji naslanjač. Med krčevitim ihtenjem je vzdihnila: On laže, laže! Potem se je pa pomirila in ostala je sama sredi svojih težkih misli.

II.

Bilo je na Dunaju med novoletnimi svečanostmi, na dvornem plesu, ko je novi ataše pri poslanstvu grof Armand de Fontenay prvič srečal lepo princeso Schwarzburg. Stopila je bila dražestno nasmejana v poseben salonček, kjer se je baš mudila cesarica. Prav kar iz Pariza prispelega Francozka je hotel poslanik predstaviti cesarici in oddaljen je bil od nje samo nekaj korakov, ko je mlada žena vstopila vsa žareča in nasmejana. Bil je priča priateleškega srečanja lepe princese. Videl je, da obnčuje z njo kakor s sebi enako. Takoj je spoznal, da zavzema na dvoru izjemen položaj. Toda čarala ga je samo njena

lepota.

— Kaj ste nocoj sama, Viljemina? — jo je vprašala cesarica.

— Da, Vaše Veličanstvo, Princ je moral ostati na Češkem zaradi vojne. To je služba Njegovemu Veličanstvu, ki ga oddaljuje od dvora. Nič drugega bi ga ne moglo zadržati, da bi izostal.

— Njemu ni treba tolažiti svojih želja osebno cesarici, — dobro poznam njegovo ponižnost, — je dejala cesarica milostno. — Tako star služabnik monarhije kakor on ne potrebuje nobenih dokazov svoje udanosti, toda glede na svoja leta bi moral biti oprezen... Zima na Češkem mora biti kruta.

— Da, Vaša Visokost, Ko sem se poslovila od princa, je pokrivala ceste dobre tri prste debela snežna odeja. Potuje se lahko samo s sanmi, toda vožnja z vlakom je vendarle udobnejša in hitrejša.

Razgovor med mlado ženo in vladarico je postal zaupnejši in grof ni mogel več razumeti pomena besed. Toda že iz prvih besed je spoznal, da je princesi ime Viljemina in da je njen mož stari. Kmalu je cesarica vstala in krenila z dvornimi damami, med katerimi je bila tudi princesa Schwarzburg, skozi salone, kjer je tu pa tam izpregovorila prijazno besedo s svojimi znanci, predno se je umaknila v svoje sobane. Bilo je ob enih ponoči in ob zvokih orkestra se je pričel ples, da so se pari veselo zavrteli.

Mlada kraljica je sedela v krožju dam in se živo zanimala za svečanost. Bilo je skoraj izklju-

čno misliti si lepo in očarljivejšo ženo. Njena postava je bila čudovito nežna in aloka, iz nje je dihal plemeniti ponos. Lepota njenih snežno belih ramen je alovla na cesarskem dvoru. Njen obraz je bil dražestno, njene velike oči čudovito nežne, ustnice rdeče, mikavne in očarljive. Bujne kostanjeve kodre je imela pripete na vratu z demantnim glavnikom in zdelo se je, da se hočejo oprostiti in zakriti vso s svojimi duševnimi valovi. Njena okrogla, sveža in bela ramena so bila zaključena z razkošnimi ročicami, ki so se polgrvale s pahljačo, okrašeno s knežjo krono, smaragd in demanti. Bila je visoke postave, nožice obute v svilenih čevljičkih je imela čisto majhne in nehotne so se ji premikale ob zvokih slavnostne godbe, kakor da izražajo s tem obžalovanje, da ne morejo lahno in dražestno zaplesati po parketih salona.

Armand je iz daljave obžaloval to očarljivo ženo: ocenjeval je vse njene prednosti kot izkrušene poznavalec. Na prvi pogled je ugajal, da je njena modra, z benečanskimi čipkami okrašena obleka delo prvega francoskega modnega salona. Dražestni Avstrijci je bil hvalježen za ta izraz simpatije francoskemu okusu. Ogledoval jo je še z večjo pozornostjo in naslado. Čutil se je v posebni duševni zvezi z mlado ženo in po glavi mu je rojila samo ena misel: Biti ji predstavljem. Baš ko se je razgledoval po salonu, da bi našel znanca iz princesine okolice, ga je nekdo prijel za roko in ko se je obrnil, je zagledal pred seboj poslanika markiza de Villenoy.

Henri Barbusse:

Sedanost

— Je vas poljubila? — je vprašala Berta svojo staro prijateljico.
 — Da, na lice, milostiva gospa.
 — In kaj je vam rekla?
 — Dejala je: Odhajam, toda vrnem se, da vas vzamem kljubujoč vsemu, vsemu. Ovenčan s slavo se zopet vrnem.
 — Druga ni nič rekla?
 — O pač! Prisege, vroče obljube, svečana zagotovila, vse, kar se le da reči. Bilo je v hiši moje babice v rue Neuve. Da, od tuda je odšla s svojimi dolgiimi plavimi lasmi. Potem sem začela čakati. Bilo je dogovorjeno, da si ne bova dopisovala, ker so bili moji starši to prepovedali. Toda kaj je moglo pomeniti to za nju: vedela sva dobro, da misliiva drug na drugega.

Čakala sem ga leto dni, dve leti, tri leta, štiri leta. Ko se je nagibalo četrto leto h koncu, sem lahko videla njegovo sliko tu v ilustrirani reviji, ki je pisala o njegovih lepih začetkih in o njegovi še lepši bodočnosti. Ta prvi odmevnogove slave, ki se mi je zdela o njem, da mi prinaša izpolnitv njegovih obljub, me je silno navdušila. Misliiva sem, da je najina zveza že blizu. Pripravljala sem se na to, da me pokliče k sebi, ali da sam pride k meni. Čakala sem, da se oglasi. Nedvomno je pa čakal on, da se oglasi jaz, ali pa je bilo to tudi povsem drugače. Toda počasi so minevali meseci, leta. Svojega slavnega moža, svojega ženina, sem videla samo na slikah v novinah, na razglednicah in pa na spomeniku, ki so ga odkrili — tega bo že tri leta — tri leta po njegovi smrti.

Madame Louis je dvignila zaveso in pogledala skozi okno na trg, obrobjen s koničastimi strehami in siv kakor da prši. Mrak je bil jel polagoma brisati barve in le obrisi streh so se odražali od nebesklona. Sredi trga je stal na podstavku ubel doprni kip, ki ga je bilo mesto postavilo svojemu slavnemu meščanu. Dama se je znova zatopila v rahli mrak. Ni bila še povsem stara in kazala je sledove koketstva. Lasje, prej plavi, bi morali biti sivi, toda bili so žolti. Vrat ji je ovijal ovratnik iz čipk. Zaključila je svoje pripovedovanje:

— Ko sem spoznala, da se ne bo več vrnil, sem misliiva, da bom umrla. Potem sem se pa omožila s prvim, ki mi je prišel na pot. z nekim tukajšnjim gospodom. Nekaj let po moji svatbi je rasla njegova slava. Saj sami veste kako hitro. To je edinstven primer. Kmalu se je govorilo samo še o njem, tu v njegovem rojstnem mestu kakor po vsem svetu. A jaz, jaz sem zdaj že petinideset let omožena.

Berta je majala z glavo in od njenih z ivjem pokritih senc so se odražali črni trakovi kakor da so narisani s črnilom. Berta je bila podobna župniku — bila je razvneta, pozorna, ganjena. Razen tega je nosila dolgo črno obleko s suknjenimi gumbi. Sklonila se je naprej, da bi madame Louis bolje videla in da bi mogla vse bolje razumeti. — Kako bridko morate obžalovati, da ste omoženi s takim možem.

— Ne, — je odgovorila dama.
 — Sprijaznili ste se s svojo usodo... Madame Louis je odgovorila: Nimam se s čim sprijazniti, milostiva gospa. Srečna sem, da nisem storila neumnosti in vzela prvega ženina.
 — Mar se bojite, da bi umetnik...
 — Ne zato temveč ker je mrtev. Oni drugi, ta moj, ki ni pomenil zame nič, pa živi, živi! Ni noben genij, ne razume niti, kaj je slava, skoraj ničla je. Tada on je tu, imam ga. Najino vsakdanje življenje je brez mikavnosti. Moj mož je kakor gluhi in slepi, odveč je na

svetu, vse je, kar hočete, toda on je. Živiva, živiva naprej, sva tu v resničnosti. Nisem zazidana čisto sama z okamenelim spominom v preveliki hiši, pokopana v gorju, črtana iz števila živih. Zjutraj, zvečer, ponoči mi je nekdo blizu, pa naj stoji, sedi ali leži. Moj ubogi mož se me dotika vsak hip, njegov komolec zadeva ob mojega. Ko pade ob jutranji zarji v zatohlo noč najine sobe žarek svetlobe skozi vrzel med zastori, ko se prebudim prva in ko vidim sredi se nerazločnega pohišva, kako spi ob moji strani nepremičen s svojim velikim sivim obrazom in ves pogreznjen v blazine, me obide občutek ničevosti. V takih trenutkih vsa drhtim in komaj zadržujem kriki. Potem se premakne, vzdihne, zasope, se dvigne in zazdeha. Razumem, da je življenje v bistvu vse in da ostanek-preteklost ali druge stvari — nič ne pomeni.

Tu pa tam izmenjava nekaj besed, nikoli ne nenavadnih — dober dan, da ne... Kadar pa človek pomisli na tišino smrti ali na spomine dobe te besede resničen pomen, ki nikoli ne ugasne. Zmajala je z glavo. — Da, da je nadaljevala. Ah! Tisti, ki so dolgo uživali življenje, ga bodo končno razumeli in končno začno skopariti z njim. Potem pa visi človek bolj na očarljivih sencah, pa naj bodo že dosanjane ali ugasle, na ostankih ubogega bitja, ki je tu. Evo tam prihaja, njegov čas je napočil, prišla je ura, ko ga kliče dom. Tam doli, to je on, vrača se.

Na drugi strani trga, kraj hodnika je stala v obleko zavita človeška gmeta. Bitje je oklevalo pred prehodom čez trg. Njegova palica se je tresla na koncu ohromele roke. Oziral se je na desno in na levo, da bi ugotovil, da se od daleč ne bliža noben voz. Slednjič se je opogumil, stopil je na hodnik in blizal se je z negotovimi, naglimi koraki. Sredi trga v višini spomenika, kraljučega nad njim, je stari mrtvaško blede mož zakasljaj. Hud kašelj je pretresel vse njegovo telo. V naslednjem trenutku je butnil vanj močan veter. Moral je napeti vse sile, da se je iztrgal iz njegovega objema. Potem se mu je posrečilo doseči zaželjeni hodnik in blizal se je hiši.

Videli sta ga, kako dela zadnje korake svojega vsakdanjega izprehoda. Ko je prišel do vežnih vrat je iztegnil roko. V svoji dobrodošnosti je bil podooben rešenemu brodolomcu. Prihod tega trhglega starca je prinesel v sobo nekaj veseli novice podobnega.

Zadnji žarki zahajajočega solnca so objemali vse obvaldali in presegali so vse solnčne zahode ki jih je kdaj videla zemlja, kajti bil je že tako daleč zadnji solčni zahod. Skozi oblake prahu, oster veter, dušeče in umazano okoličje je prihajal večer, ki je bil naravno večer večerov; in konec tega bledega in zimskega dne prezarja stoletja.

Iz Maribora

— Gledališče. Na praznik sv. Treh kraljev bo ob 15. uri poslednja uprizoritev Begovčeve učinkovite drame iz hajduških uporov v Dalmaciji »Božji človek«. Veljajo znižane cene. Večerna predstava drame »Prva legija« bo zanimiva radi nastopa dveh debutantov, ki se prvič predstavita mariborski javnosti. Tako bo igral Ivo Valenčič iz Kranja vlogo patra Rawleigha, Ivo Beršak iz Ljubljane pa vlogo monsignora Careva. To je zadnja uprizoritev te zanimive drame iz jezujskega življenja ter veljajo globoko znižane cene.

— Obrtno gibanje. Zadnji mesec v preteklem letu se je stanje obrti v Mariboru zopet nekoliko izboljšalo. Decembra je bilo izdanih 12 obrtnih dovoljenj, zbranih pa 9. To razmerje je tem bolj razveseljujoče, ker so bile prejšnje mesece številke izbranih obrti vedno večje od številke novih obrtnih dovoljenj.

— Radi pošpeti bi mu skraj razbi glava. Ni se čuditi, če se na dežel, spreja ali celo spopadeta dva soseda zaradi meje, nenavadno pa je, da se to dogaja celo v mestu. Tako je včeraj nek posestnik napadel 56letnega Karla Strmška na Tržaški cesti, ker je ta šel po njegovih pošpetih. Napadalec je moža z lopato pobil na tla in mu skraj razbi glavo. Nezvestnega Strmška so prepejali v bolnico, kjer so zdravniški ugotovili pretres možganov.

— 94-letni aretirani! Včeraj je mariborska policija aretirala 33letno šiviljo Mjko Sabanovič iz Zagreba, ki je ukradla v družbi nekoga možkega manufakturni trgovini Burazin 14 metrov sukna. Zagrebška policija je poročala, da je Sabanovičeva že 93 krat kaznovana, drzna žeparka in tatka. Sedaj bo šla Milka že 94-je za zaple.

— Mariborčani mnogo potujejo. Mariborska policija je v preteklem letu izdala 556 novih potnih listov, podaljšala 1350, vidirala pa 543 potnih listov. Inozemcem, ki stalno bivajo v Mariboru je urad za potne zadeve vidiral 346 potnih listov, podaljšal pa 25 vizumov. Številke kažejo, da Mariborčani mnogo potujejo preko meje.

— Tudi zanimiva številka. Znano je, da Maribor skoro prednjači med mesti s tujimi državljani. Tako je v preteklem letu mariborska policija rešila 4071 episev, s katerimi so tuji državljani zaprosili za bivanje in zaposlovanje v Mariboru. Po tej statistiki je v našem mestu 4071 inozemcev, kar je zelo visok odstotek celokupnega prebivalstva v Mariboru.

— Saharin. Policija je aretirala 17letnega mehanikarskega vajenca Ferda H. iz Maribora baš, ko je hotel z vlakom v Zagreb z 11 kg saharina, ki ga je skrivaj v vrečah pod obleko.

Iz Celja

— c Redna seja mestnega sveta bo v petek 8. t. m. ob 18. Na dnevnem redu so poročila odborov.

— c Umrla je v nedeljo v Prešernovi ulici št. 4 v starosti 68 let ga Marija Komelova, vdova po finančnem nadpredniku in mati g. inž. Antona Komela v Celju. Na Sodijski etezi št. 3 je umrla v ponedeljek v starosti 80 let zasebnica ga Emilija Hautova. V celjski bolnici so umrli: v nedeljo 54letna poselnikova žena Marijeta Miklavčeva iz Smartnega ob Paki; in 52letna kočarica Antonija Mahnova iz Trnovca, v ponedeljek pa 46letna žena upokojenega višjega stražnika Marija Piskova z Zg. Loznice pri Zalcu.

— c Davčna uprava v Celju poziva vse davkoplačevalce, ki so zavezani plačevati uslužbenški davek v davčnih markah, da predložijo davčne knjžice svojih namestencev davni upravi v pregled do konca tega meseca. V nasprotnem primeru bo davčna uprava postopala v smislu člena 139 zakona o neposrednih davkih in predpisala kazen v znesku 20 do 500 Din.

Iz Trbovelj

— Požar na Sv. Planini: Včeraj dopoldne okrog 9 u. je pričela goreti koč v pokojenej rudarja Murna na Sv. Planini. Plamen je hipoma zajel vse leseno poslopje. Ker je stalo poslopje tik pod planinskim hotelom, je bila velika nevarnost, da se vname še poslopje novega hotela, zgrajenega tudi iz lesa. K sreči danes na Sv. Planini ni bilo vetrovno, ker bi sicer lahko nastala še večja nesreča, zlasti ker na Sv. Planini zaenkrat še ni nobene vode, razen strešnice, ki se steka v rezervar novega hotela. V slučaju vetra bi ne bil ogrožen le planinski hotel marveč tudi planinska cerkev, ki je v bližini. Sreča v nesreči je torej bila, da so domačini ogenj lokalizirali na leseno koč Murna, ki je pogorela do tal. Radi oddaljenosti naši gasilci niso mogli stopiti v akcijo, ker je koč tekem ene ure že itak pogorela do tal, zlasti pa, ker bi gasilci brez vode itak nič ne opravili.

— Čebelarstva podružnica bo imela na praznik, 6. t. m. v deški narodni šoli v Trbovljah svoj občni zbor.

— Razstava kanarčkov. Tukajšnja podružnica društva »Rejec malih živali« je priredila tudi letos uspelo razstavo kanarčkov. Razstava, ki je bil otvorjena na novo leto dopoldne ob 10. uri v biljardni sobi gostilne Forte na Vodah je pokazala velik napredek gojitve te plemenite vrste

malih povčkov. Razstavljenih je bilo skupaj 82 kletk s 62 izbranimi in deloma že v prejšnjih razstavah nagrajenimi harskimi vrsticami. Deloma pa je bil razstavljen lanski naraščaj. Razstavo je posetil zastopnik osrednjega društva g. Gojznikar iz Ljubljane, ki je ocenil posamezne rumene pevčke ter podelil sledečim lastnikom častne diplome: Stavec Franc, I. častna diploma z 294 točkami, Čahun Maks, II. častna diploma z 291 točkami, Mlakar Ivan je dobil II. in III. častno diplomu z 294 in 267 točkami, Traven Mirko III. častno diplomu z 288 točkami, Vodopivec Franc IV. častno diplomu z 273 in 252 točkami, Ratej Karl III. č. dipl. z 258 točkami, Lapornik Alojz I. častno diplomu z 315 in 183 točkami, ter Blažič Viktor z 234, Ajnik Rudolf z 207 in Lapi Franc z 261 točkami. Poleg zlatih kanarčkov-vrvicev je eden razstavljal tudi 1 par krasnih zebra-šćinkovcev ki so prav tako vzbujali splošno pozornost obiskovalcev razstave. Razstava je bila okusno okrašena z božičnimi drevesci, zelenjem in cvetjem, zlasti pa so ugajale nove kletke mojstrsko delo naših ptičarjev in amaterskih kletkarjev. Kakor vse dosedanje razstave, je društvo »Rejec malih živali« tudi letošnjo razstavo kanarčkov vzorno organiziralo, za kar je želo od številnih ljubiteljev malih pevč-

kov in drugih obiskovalcev vse priznanje. — Zakol živine v decembru. Naši mesarji so zaklali v decembru 57 glav prvovrstne, 22 glav drugovrstne in 4 glave tretjovrstne živine ter 12 klobasarije. Občina na svojih razglasnih tablah imenoma navedla, kake vrste živine so klali posamezni mesarji, kar bo naše gospodinje gotovo zanimalo.

KAVALIR

Kavalir naših dni pride s svojo izvoljenko v restavracijo. Pusti jo pri mizi, sam pa stopi z natakarijem v kot in mu pravi: — Črtajte vse, razen hrenovk, potem pa prinesite jedilni list.

POLITIČNA

Nihče v Evropi se ne vmešava v španske zadeve razen Rusije, Anglije, Francije, Nemčije, Italije, Portugalske in še nekaterih drugih držav.

ZEMLEJEPIS

Kjer je radio doma, tam si ni težko zapomniti lego tujih mest. Zemljepisa se uče učenci s pomočjo radia mnogo lažje.

— Kje leži Budimpešta? — vpraša učitelj učenca.

— Takoj za Beromünsterom, — se odreže učenec.

ZAHVALA

Ob bridkih in težkih urah ločitve našega blagega in nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in tasta, gospoda

NOVAKA FRANA

GINNAZIJSKEGA DIREKTORJA V POKOJU

smo bili deležni tako izredne pozornosti in tolikoga iskrenega sočustvovanja, da nam ni moglo zahvaliti se vsakemu posamezniku. Zato izrekamo tem potom svojo najiskrejšo zahvalo vsem, ki so lajšali poslednje ure pokojnikovega trpljenja, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti in ki so obšli njegovo poslednje bivališče s prekrasnimi venici ter šopki.

Posebno zahvalo smo dolžni gospodu banu dr. Natlačanu, gospodu predsedniku mestne občine ljubljanske dr. Adlešiču ter vsem zastopnikom državnih uradov in javnih ustanov za časteče spremstvo k večnemu počitku. Istotako naj velja naša zahvala deputacijam Slovenskega stenografskega društva v Ljubljani, Mariborskega stenografskega krožika ter Hrvatskega stenografskega društva v Zagrebu. Ob težkem in grenkem slovesu pri odprtem grobu so nam bile poslovinne besede gg. prof. dr. Svetelja Blaža, direktorja dr. Zica Nikole in prof. dr. Dolarja Antona v največjo uteho.

Prav iskreno se še zahvaljujemo gg. primarijem dr. Jenku in dr. Lavriču, g. dr. Krajcu ter č. sestram Leonišca za izredno požrtvovalno in usmiljeno lajšanje trpljenja blagopokojnega v poslednjih dneh.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 7. januarja t. l., ob 9. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V LJUBLJANI, dne 4. januarja 1937.

Zalujoči ostali.

ZAHVALA

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Vsem onim, ki ste se spomnili naše zlate tetke, gospodične

FRANJE BAN

da ste jo obiskali, kropili in jo spremlili na njeni zadnji poti, tisočera vam hvala!

Najlepšo hvalo pa smo dolžni prečastitemu gospodu župniku Alojziju Kosmerliju za njegove pogoste prijazne posete ter lepo pripravo naše ljube tetke za večnost. Istotako gospodu zdravniku dr. Franti Misu za njegov trud, da bi nam ohranil pokojnico; največjo hvalo pa blagi gospe dr. Anici Tauzesovi, ki nam je s svojo požrtvovalnostjo in ljubeznivostjo stala noč in dan ob strani, nas tolažila in nam lajšala hudo bol. In tudi vam, gospodje Bežigradski pevci, za v srce segajoče žalostinke, iskrena vam Ohranite našo ljubo tetko v lepem spominu in molite zanjo.

Maša zadušnica se bo darovala 19. januarja 1937. ob pol 7. uri zjutraj v farni cerkvi pri Sv. Petru.

V LJUBLJANI, dne 5. januarja 1937.

ZALUJOČI OSTALI.

Presenetljiva odkritja raziskav v raznih državah

O PUDRU ZA LICE

Poročilo komisije
znamenitih zdravnikov

Stirje slavnih zdravnikov so baš končali svoja znanstvena raziskavanja v pogledu učinka pudra na kožo. Poizkusi so bili izvršeni pri 467 ženah raznih let starosti. Ugotovljeno je, da vsebujejo nekatere vrste pudra trda zrnca, ki dražijo in razširjajo kožne znojnice ter povzročajo izpuščaje in zjedalce. Izkazalo pa se je tudi, da puder Tokalon nima takih trdih zrn. On je čudovito fin in prijeten, ker je z zrakom prevetrjen, razprošire se gladko in enakomerno, pokriva jo kožo s tankim nevidnim ogrinjalom lepote. Puder Tokalon je po patentiranem načinu kombiniran s smetanovo peno. Zaradi tega se obdrži na licu osem ur. Miti veter, niti potenje ne morejo pokvariti prekrasne mat polti, ki jo daje ta puder. Zate-

šite se še danes k pudru Tokalon, znanstveno preizkušenemu in sigurnemu pudru za lice.

Inserirajte v „Slov. Narodu“

MALI OGLASI

Beseda 50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din

preklicli
Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

50 PAR ENTLANJE
izuriranje, vezanje zaves, pe
rila, monogramov, gumbic. Ve
lika zaloga perja po 6.75 Din
Julijane Gosposvetska 12

NA VSA ZIMSKA
oblačila dajemo
15 do 20% popusta.
Presker, Sv. Petra c. 14. 6-R

NA PRAZNIK
jutri, vsi h Kaljau na Glince,
na kolne in dobro vince. Kon-
cert domača zabava. 204

STANOVANJA

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

2 STANOVANJA
trjeobni oddam, eno takoj, dru-
go februarja. Vprašati: Zadrug-
na hranilnica, Dalmatinova uli-
ca. 197

GLASBA

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

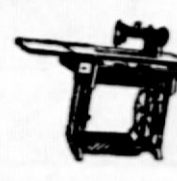
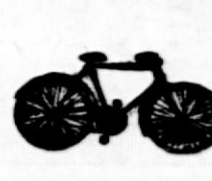
Ne pozabite,
da si za praznike lahko
sposodite plošče in gra-
mofon proti mali odškod-
nini pri

elektroton
PASAZA NEBOČIČIN

PRODAM

Beseda 50 par, davek 3 Din
Najmanjši znesek 8 Din

JAJCA
sveža, debela po 80 par komad.
Zaboji 720 komadov. Jedra be-
la 5 kg 76 Din. Celi orehi, tan-
ke lupine 50 kg 240 Din, franko
kolodvor razpošilja G. Drech-
ter, razla. 190

Otroški vozički
najnovejših
modelov
Dvokolesa, šivnine,
motorjska trojica
tricijski pogreznjivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO!

„TRIBUNA“ F. BATJEI
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MARIBOR,
Aleksandrova cesta 26

Naš čaj

je najboljša domača
zeliščna krepilna pijača.
NAŠ ČAJ dobite v spec.
trgovinah.

KMETIJSKA DRUŽBA
V LJUBLJANI

NARODNA

TISKARNA
LJUBLJANA
KNAPJEVA 5

IZVRŠUJE VSE VRSTE TISKOVIN
PREPROSTE IN NAJFINIŠE